

Република Србија
КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ
ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ
Број: 021-01-00009/2021-01
Датум: 9. март 2021. године
Београд

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
НАРОДНА СКУПШТИНА
БЕОГРАД

ПРИМЉЕНО: 09.03.2021

Орг. јед.	Број	Прилог	Вредност
03	02-393	2	

НАРОДНА СКУПШТИНА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

Трг Николе Пашића 13
11000 Београд

ПРЕДМЕТ: Подношење извештаја о раду Комисије за контролу државне помоћи

Поштовани,

Законом о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19) основана је Комисија за контролу државне помоћи као самостална и независна организација која врши јавна овлашћења у складу са законом, има статус правног лица и за обављање послова из своје надлежности одговорна је Народној скупштини. Комисија је почела са радом дана 30. децембра 2019. године, када су председник Комисије и чланови Савета Комисије положили заклетву у Народној скупштини, чиме су ступили на функцију.

Поступајући по члану 9. став 3. Закона о контроли државне помоћи у прилогу достављамо Извештај о раду Комисије за контролу државне помоћи за 2020. годину, који је Савет Комисије усвојио на 52. седници, одржаној дана 5. марта 2021. године.

С поштовањем,

Прилог: као у тексту.

Доставити:

- Народној скупштини Републике Србије, и
- архиви.

**РЕПУБЛИКА СРБИЈА
КОМИСИЈА ЗА КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ**

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ КОМИСИЈЕ ЗА КОНТРОЛУ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ ЗА
2020. ГОДИНУ**

Београд, март 2021. године

САДРЖАЈ

1. УВОД	3
1.1. Историјат контроле државне помоћи у Републици Србији	3
1.2. Доношење важећег Закона о контроли државне помоћи и формирање Комисије за контролу државне помоћи	4
1.3. Надлежност Комисије	5
2. УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА И СРЕДСТВА ЗА РАД КОМИСИЈЕ	6
2.1. Оснивачки акт, организациона структура и интерни акти Комисије	6
2.2. Унапређење кадровских капацитета	12
2.3. Пословни простор	13
2.4. Управљање финансијским капацитетима	13
3. РАД СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ КОМИСИЈЕ	19
3.1. Предмети	19
3.1.1. Решења	20
3.1.5. Управни спор	21
3.1.6. Обавештење о поднетој иницијативи	21
3.1.7. Упити	22
3.1.8. Референта каматна стопа	23
3.1.9. Годишњи извештај о додељеној државној помоћи	23
3.1.10. Годишњи извештај о попису шема државне помоћи	26
3.2. Статистички приказ рада Комисије	26
4. ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ	27
4.1. ИПА пројекат	28
4.2. РЛАС III пројекат	30
5. ИЗРАДА ПОДЗАКОНСКИХ АКТА	31
6. ИЗВЕШТАЈ О НАПРЕТКУ И ССП	32
7. РАД КОМИСИЈЕ ЗА ВРЕМЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ COVID-19	33
8. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ	39
8.1. Сарадња са другим органима	39
8.2. Информације од јавног значаја	40
8.3. Интернет страница Комисије	41
9. ЗАКЉУЧАК	41

1. УВОД

1.1. Историјат контроле државне помоћи у Републици Србији

Систем контроле државне помоћи у Републици Србији успостављен је доношењем Закона о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09). Наведеним законом било је прописано да контролу државне помоћи врши Комисија за контролу државне помоћи (у даљем тексту: Комисија), коју је као радно тело образовала Влада а чији чланови су бирани на предлог министарства надлежног за послове финансија, министарства надлежног за послове економије и регионалног развоја, министарства надлежног за послове инфраструктуре, министарства надлежног за послове заштите животне средине и Комисије за заштиту конкуренције. У складу са поменутиим законом, Комисија није поседовала одговарајући правни субјективитет односно није имала своју стручну службу, секретаријат, рачун, ПИБ, нити је имала одређена финансијска средства за рад тела и њених чланова, као ни материјална средства, укључујући и просторије, опрему, канцеларијски инвентар и сл. Стручне, административне и техничке послове за Комисију обављало је Одељење за контролу државне помоћи у саставу Министарства финансија, које је такође обављало и послове припреме прописа којима се уређује контрола државне помоћи, измене и допуне ових прописа и друге послове у складу са наведеним законом.

Током примене овог закона, констатовано је да је неопходно на другачији и потпунији начин регулисати нека битна питања везана за област државне помоћи, вођење самог поступка контроле државне помоћи, као и начин организације и функционисања Комисије. У том смислу, основни разлози за доношење новог Закона о контроли државне помоћи били су испуњавање критеријума оперативне независности и јачање капацитета Комисије, као и прецизирање и допуњавање појединих одредаба закона и увођење нових правних института из области државне помоћи у правни систем Републике Србије, све у циљу убрзавања поступка приступања Републике Србије Европској унији.

Сходно наведеном, у циљу обезбеђивања оперативне независности Комисије, нужно је било новим законом уредити њен положај, избор органа, али и радно правни статус запослених у Комисији, с обзиром на специфичност њених овлашћења. Имајући у виду да у Републици Србији постоји пракса приликом формирања независних државних органа и организација, закључено је да организациона структура Комисије треба да буде као и организациона структура постојећих независних државних органа. Наведени начин организације Комисије у потпуности је у складу је са препорукама Европске комисије из годишњих извештаја о напретку Републике Србије.

Такође, формирање Комисије, као независног тела, у складу је са обавезама проистеклим из Закона о потврђивању Споразума о стабилизацији и придруживању између Европских заједница и њихових држава чланица, са једне стране, и Републике Србије, са друге стране („Службени гласник РС – Међународни уговори“, број 83/08 – у даљем тексту: ССП). Сходно одредбама овог споразума, било је потребно формирати тело које има мандат да контролише доделу државне помоћи у Републици Србији са сличним овлашћењима каква има Европска комисија која тај задатак обавља на нивоу Европске уније. Унапређењем контроле државне помоћи, коју прати транспарентност приликом доделе, онемогућава се стављање појединих привредних субјеката у повлашћени положај, односно створили би се једнаки услови пословања за све учеснике на тржишту,

што би допринело јачању слободне конкуренције и обезбеђењу здравијих услова пословања, а тиме би се подстакло улазак и останак привредних субјеката на тржиште Републике Србије и омогућио њен привредни развој, од чега крајњу корист имају потрошачи, односно грађани Републике Србије.

1.2. Доношење важећег Закона о контроли државне помоћи и формирање Комисије за контролу државне помоћи

Важећи Закон о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 73/19 – у даљем тексту: Закон) Народна скупштина усвојила је 10. октобра 2019. године, а ступио је на снагу 19. октобра 2019. године. Примена је почела 1. јануара 2020. године, осим одредаба које се односе на избор председника и чланова Савета, чија је примена почела 8 дана од дана објављивања, а све како би Народна скупштина могла да изврши избор органа Комисије. Даном почетка примене Закона престао је да важи Закон о контроли државне помоћи („Службени гласник РС“, број 51/09). Закон је у потпуности усклађен с одредбама члана 107. и 108. Уговора о функционисању Европске уније, што је наведено и у коментарима Европске комисије.

Законом је предвиђен нов начин конституисања и рада Комисије, као самосталне и независне организације која врши јавна овлашћења у складу са Законом и има статус правног лица. Комисија је за обављање послова из своје надлежности одговорна Народној скупштини којој подноси извештај о раду. У вези са наведеним, супрематија Народне скупштине у односу на Комисију превасходно се огледа у томе што она бира органе Комисије – Савет Комисије и председника Комисије и то путем јавног конкурса. На наведени начин, обезбеђена је оперативна независност Комисије, превасходно у односу на начин образовања Комисије прописан Законом о контроли државне помоћи из 2009. године, којим је било прописано да Комисију образује извршни орган – Влада. Овакав начин организације Комисије и избора њених органа, од стране представничког тела – Народне скупштине, био је један од кључних разлога за доношење Закона.

Сходно одредбама Закона, за председника Комисије и члана Савета може бити изабран држављанин Републике Србије који има завршен факултет, најмање седам година радног искуства у струци и који је стручан и оспособљен за обављање функције председника или члана Савета. Стручност и оспособљеност у смислу одредби Закона подразумева поседовање теоријског и практичног знања из области државне помоћи, конкуренције и/или правних тековина Европске уније. Такође, битно је напоменути да за председника Комисије и члана Савета не могу бити бирани посланици у Народној скупштини, скупштини аутономне покрајине, одборници, друга изабрана и постављена лица, нити чланови политичких странака, као ни лица која су правноснажно осуђена на казну затвора од најмање шест месеци или за кажњиво дело које их чини недостојним јавне функције.

У складу са одредбама новог Закона, Народна скупштина је на седници одржаној 23. децембра 2019. године донела Одлуку о избору председника Комисије за контролу државне помоћи и Одлуку о избору чланова Савета Комисије за контролу државне помоћи. Наведене одлуке су објављене у „Службеном гласнику РС“, број 91/19. Председник Комисије и чланови Савета Комисије су дана 30. децембра 2019. године положили заклетву у Народној скупштини, када су и ступили на функцију и када је, сагласно члану 60. став 1. Закона, Комисија почела са радом.

У складу са Законом, преузети су запослени из Министарства финансија – Одељења за контролу државне помоћи који су до тог тренутка обављали стручне и административне послове за потребе раније Комисије и распоређени су у Стручну службу – Одељење за контролу државне помоћи односно Пратећу службу - Одељење за опште, правне и финансијске послове. Радна места у Одељењу за контролу државне помоћи су, у складу са Законом, разврстана у звања контролора, вишег аналитичара и аналитичара, са посебним условима за рад на њима, док су радна места у Одељењу за опште, правне и финансијске послове и услови за рад на њима прописани у складу са Законом о државним службеницима. Радом наведена два одељења руководи секретар, кога поставља Савет Комисије, на период од пет година.

Осим запослених, Комисија је из Министарства финансија – Одељења за контролу државне помоћи преузела предмете, архиву, опрему и средства за рад, који се односе на послове државне помоћи. У вези са наведеним, ради остваривања потпуне организационе и оперативне независности, Комисија се и физички издвојила из зграде Министарства финансија у којој је била смештена и као привремено решење узима у закуп пословне просторије у згради Српске банке АД Београд, Савска 25, Београд, у којима је тренутно смештена.

Поред описаних измена које се тичу органа Комисије и запослених у Комисији, Законом су употпуњени институти из области државне помоћи, а у складу са европском регулативом и детаљније регулисани поступак оцене усклађености државне помоћи, заштита података, поступци пред Комисијом и извештавање Комисије. Такође, предвиђене су и управне мере које изриче Комисија и застарелост за повраћај државне помоћи, а регулисано је и питање сношења трошкова поступка пред Комисијом.

1.3. Надлежност Комисије

Надлежност Комисије прописана је Законом. О питањима из надлежности Комисије, у складу са Законом и Статутом Комисије за контролу државне помоћи („Службени гласник РС”, бр. 3/20 и 41/20), одлучују Савет Комисије или председник Комисије. Савет доноси одлуке и акте о питањима из надлежности Комисије, осим ако Законом није другачије прописано, а чине га председник Комисије и четири члана. Председник Комисије представља и заступа Комисију и обавља друге послове у складу са Законом. Савет Комисије своје одлуке доноси на седницама Савета, у складу са одредбама Пословника о раду Савета Комисије за контролу државне помоћи.

Најважније надлежности Комисије су: оцењивање постојања и усклађености државне помоћи са правилима о додели државне помоћи, доношење подзаконских аката за спровођење Закона, предлагање Влади преко надлежног министарства доношења прописа за спровођење Закона, давање мишљења о усклађености прописа са правилима о додели државне помоћи, доношење Статута Комисије и измена и допуна Статута, усвајање и објављивање годишњег извештаја о додељеној државној помоћи у Републици Србији, усвајање годишњег извештаја о раду Комисије, израда годишњег извештаја о попису шема државне помоћи и вођење регистра додељене државне помоћи и *de minimis* помоћи.

Важно је напоменути да Комисија не додељује државну помоћ (није давалац државне помоћи), не располаже буџетским средствима за наведену намену, не врши селекцију, односно не одређује нити одлучује који учесник на тржишту ће добити средства а који не и не одређује износ помоћи по учеснику на тржишту или пројекту. Опредељење, оправданост, целисходност у погледу одабира конкретног учесника на тржишту, пројекта или области је у искључивој надлежности даваоца (надлежни орган Републике Србије, аутономне покрајне или јединице локалне самоуправе и друга лица у складу са чланом 4. Закона). Давалац дискреционо одлучује да ли ће уопште подржати конкретну активност и у ком обиму, или не.

Као што је већ описано, запослени у Комисији су распоређени у Одељење за контролу државне помоћи, које обавља стручне послове из надлежности Комисије и Одељење за опште, правне и финансијске послове, које обавља административне, материјално-финансијске, правно-кадровске и опште послове за потребе Комисије. Опис послова наведених одељења, као и унутрашње уређење и систематизација радних места прописани су Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији за контролу државне помоћи. Стручном и Пратећом службом руководи секретар Комисије.

Поступак пред Комисијом у коме се оцењује усклађеност државне помоћи спроводи овлашћено службено лице из састава Одељења за контролу државне помоћи, које одређује секретар Комисије.

Као новооснована самостална и независна организација која има статус правног лица, Комисија је у току 2020. године предузимала активности у складу са својим надлежностима и овлашћењима, које су у вези са контролом државне помоћи, као и пратеће послове везане за смештај Комисије и набавку средстава за рад, материјално-финансијско пословање, кадровска питања, едукацију запослених и сва остала питања од значаја за рад Комисије. Све наведено је предмет овог извештаја о раду, који Комисија подноси Народној скупштини на усвајање, након чега се исти објављује на интернет страници Комисије, сходно одредбама члана 9. Закона.

2. УНУТРАШЊА ОРГАНИЗАЦИЈА И СРЕДСТВА ЗА РАД КОМИСИЈЕ

2.1. Оснивачки акт, организациона структура и интерни акти Комисије

У 2020. години, највећи број општих и појединачних аката Комисије донео је Савет Комисије, изузев када је доношење појединих одлука Законом било поверено председнику Комисије (одлучивање о правима и обавезама запослених у Комисији и др.) или у посебним случајевима овлашћеним лицима.

На седници одржаној 9. јануара 2020. године, Савет Комисије донео је Статут Комисије за контролу државне помоћи, у складу са Законом, а који је објављен у „Службеном гласнику РС”, број 3/20. Такође, Савет Комисије је на седници одржаној 13. марта 2020. године донео Одлуку о изменама и допунама Статута Комисије, која је објављена у „Службеном гласнику РС”, број 41/20.

Након усвајања и доношења Статута Комисије, Савет Комисије донео је Пословник о раду Савета, којим је у целости ближе регулисан начин рада, доношење одлука и поступак пред Саветом Комисије. С тим у вези, одредбама Статута и Пословника уређен је начин извештавања Савета Комисије приликом доношења одлука у поступцима оцењивања постојања и усклађености државне помоћи са правилима о додели државне помоћи.

Статутом Комисије предвиђено је да председник Комисије потписује све акте и одлуке Комисије, од којих неке доноси председник Комисије а неке Савет Комисије. С тим у вези, успостављена је правна регулатива по основу које је утврђена унутрашња организација, управљање, начин рада и спровођење поступка пред Комисијом, као и основ и овлашћења за доношење других аката Комисије, што подразумева усклађеност правилника, одлука и других интерних аката Комисије са одредбама Статута.

Правилником о раду у Комисији за контролу државне помоћи, бр. 110-00-00002/2020-01 од 22. јануара 2020. године, утврђена су права, дужности и одговорности по основу рада функционера и запослених у Комисији, и то: заснивање радног односа и заштита запослених, радно време, одмори и одсуства, зараде запослених, накнаде зарада и друга примања запослених, забрана конкуренције, накнада штете, престанак радног односа, остваривање и заштита права запослених.

Потом, поводом регулисања организационе структуре у Комисији, 9. јануара 2020. године донет је Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији, на који је Одбор за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава Народне скупштине на 103. седници, одржаној 10. јануара 2020. године, дао сагласност актом 11 број 02-34/20. Правилником је систематизовано укупно 27 радних места државних службеника, која су подељена на положаје и на извршилачка радна места. На истој седници надлежног одбора Народне скупштине, усвојен је и Предлог финансијског плана Комисије за 2020. годину у циљу обезбеђења финансијских услова за рад Комисије.

У вези са наведеним, Савет Комисије усвојио је Кадровски план Комисије за 2020. годину, бр. 112-01-00004/2020-01 од 27. јануара 2020. године, усклађен је са Финансијским планом Комисије за 2020. годину. Наведеним актима било је предвиђено да ће у 2020. години бити попуњено укупно 20 радних места државних службеника.

Затим, усвојен је Правилник о изменама и допунама Правилника о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији за контролу државне помоћи од 2. октобра 2020. године, на који је надлежни одбор Народне скупштине на 4. седници одржаној 9. новембра 2020. године, дао сагласност актом 11 број 112-54/20. Наведени правилник ради усклађивања услова и потребних компетенција за радна места државних службеника са Законом о контроли државне помоћи и Законом о државним службеницима.

Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији је утврђена организациона структура и рад стручне и пратеће службе (потребан број контролора и аналитичара, назив, опис послова и звања, врста и степен захтеване стручне спреме, односно образовања, други посебни услови за рад на пословима државних службеника на положају и државних службеника на извршилачким местима, као и потребне компетенције за рад на сваком систематизованом радном месту), у складу

са којима је израђен графички приказ организационе структуре државних службеника и функционера у Комисији.

Графички приказ организационе структуре

На основу члана 20. Закона, Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији за обављање послова из надлежности Комисије образоване су, као унутрашње јединице:

- Одељење за контролу државне помоћи – Стручна служба Комисије, коју чине обрађивачи предмета државне помоћи у звању контролора, вишег аналитичара и аналитичара и обављају стручне послове из надлежности Комисије, а који се односе на: оцену постојања и усклађености државне помоћи са правилима о додели државне помоћи у поступку претходне и накнадне контроле; контролу наменског коришћења додељене државне помоћи; предлагање управних мера које изриче Комисија; поступање по захтеву странке за претходну контролу државне помоћи; припрему предлога мишљења о усклађености нацрта и предлога прописа са правилима за доделу државне помоћи; обраду пријаве државне помоћи; обавештавање давалаца државне помоћи по њиховим захтевима о потреби пријаве државне помоћи Комисији; припрему предлога решења, закључака и других аката у претходној и накнадној контроли; обавештавање надлежних органа, институција и служби у Републици Србији о донетим одлукама Комисије; разматрање иницијативе за покретање поступка накнадне контроле и обавештавање подносиоца иницијативе; стручну подршку даваоцима државне помоћи, односно предлагачима прописа приликом израде прописа који представљају основ за доделу државне помоћи; припрему подзаконских аката која доноси Комисија; припрему предлога подзаконских аката које доноси Влада; спровођење свих доказних радњи у поступку ради потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања; вођење евиденције о пријављеној и додељеној државној помоћи; припрему и реализацију

међународних пројеката и програма; процес преговора Републике Србије о приступању ЕУ; праћење регулативе Европске уније у области државне помоћи ради усклађивања домаћег законодавства са тим правилима; припрему упутстава и инструкција за примену прописа у области контроле државне помоћи; вођење регистра додељене државне помоћи и *de minimis* помоћи; спровођење секторске анализе додељене и инструмената државне помоћи, односно одређене врсте помоћи, њених ефеката на развој одређене гране привреде или тржишта по захтеву Владе; израду извештаја на основу спроведених анализа и израду годишњег извештаја о додељеној државној помоћи; вођење евиденције предмета; обављање других послова из надлежности Комисије; и

- Одељење за опште, правне и финансијске послове – Пратећа служба Комисије, која обавља послове од заједничког интереса за Комисију, и то административне, материјално-финансијске, правно-кадровске и опште послове, а који се односе на: припрему, израду и усклађивање општих и појединачних аката Комисије (Статут, правилници, одлуке, решења и др.), њихово праћење, примену и унапређење; припрему мишљења, предлога и објашњења у вези са применом општих и појединачних аката; припрему програма стручног усавршавања запослених; вођење персоналних евиденција и других евиденционих послова из радног односа, као и обраду документације за здравствено, инвалидско и пензијско осигурање запослених; управљање базом података из области људских ресурса; спровођење поступка пријема кандидата у радни однос и израда решења о пријему у радни однос и других аката који се односе на остваривање права и обавеза запослених; припремање седнице Савета, израду записника са седнице Савета; припрему годишњег плана рада Комисије и годишњег извештаја о раду Комисије; вођење евиденционих, канцеларијских, информатичких и архивских послова; израду Информатора о раду; спровођење поступка јавне набавке и праћење реализације јавних набавки; планирање и извршење финансијског плана Комисије; припрему финансијске документације за све исплате, обрачун плата и других примања и накнада запослених; вођење књиговодствених послова; безбедност и заштиту запослених на раду, осигурање имовине и запослених у Комисији; старање о набавци опреме, стручне литературе и канцеларијског материјала; финансијско управљање и контролу; сарадњу са другим одељењима, државним и другим органима и организацијама; обављање и других послова из области општих, кадровских и правних послова, као и послова из области и финансијско-материјалног пословања.

Радом Стручне службе и Пратеће службе руководи секретар Комисије који је одговоран председнику Комисије и Савету Комисије за рад Стручне и Пратеће службе и за свој рад. Комисија је даном почетка рада, односно 30. децембра 2019. године, преузела запослене у Министарству финансија - Одељење за контролу државне помоћи, укупно четири државна службеника, као и предмете, архиву, опрему и средства за рад, који се односе на те послове.

Поред запослених у Стручној служби и Пратећој служби, Статутом Комисије предвиђено је да се уговором могу ангажовати и друга лица у циљу пружања

експертских, преводачких, техничких и других услуга, у складу са потребама обављања послова из надлежности Комисије.

С тим у вези, Одбор за административно-буџетска и мандатно-имунитетска питања Народне скупштине донео је Закључак 21 број 112-54/20 од 28. јануара 2020. године, о давању сагласности Комисији за заснивање радног односа са новим лицима и додатно радно ангажовање. Наведеним закључком дата је сагласност за заснивање радног односа на неодређено време са 15 нових лица, као и додатно радно ангажовање 11 лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова и уговора о делу у 2020. години, колико је и предвиђено одобреним финансијским планом.

С обзиром на однос обима посла који се односи на број пристиглих пријава државне помоћи, рокова за одлучивање и велики број непопуњених радних места у складу са предвиђеним бројем и структуром радних места из Акта о систематизацији, током 2020. године у Комисији је радно ангажовано шест лица по основу уговора о обављању привремених и повремених послова за обављање послова из описа послова радних места и то: радног места за анализу државне помоћи – 1 извршилац; радног места за анализу и извештавање – 2 извршилаца; радног места за финансијске послове – 1 извршилац; радног места за правне и кадровске послове – 1 извршилац и радног места за административне и канцеларијске послове – 1 извршилац.

Имајући у виду да је у Републици Србији 15. марта 2020. године проглашено ванредно стање, да је Комисија за контролу државне помоћи новооснована организација и да је тек крајем 2020. године усвојена потпуна и уредна систематизација, услед чега у Комисији је у 2020. години било запослено укупно само седам лица. Од наведених, четири државна службеника Комисија је као правни следбеник преузела из Министарства финансија - Одељења за контролу државне помоћи, затим постављен је вршилац дужности секретара Комисије на одређено време до постављења државног службеника на положају у конкурсном поступку, примљено је једно лице на неодређено време на основу премештаја по основу споразума о преузимању службеника из другог органа у Комисију и примљено је једно лице на одређено време ради замене одсутног државног службеника. Државном службенику који је био током 2020. године у радном односу на одређено време у Комисији за контролу државне помоћи, престао је радни однос на одређено време због повратка на рад одсутног државног службеника кога је именовани замењивао до његовог повратка, закључно са 13. новембром 2020. године, те од тада број запослених у Комисији бројао укупно шест лица. Наведени број запослених не обухвата функционере Комисије – председника Комисије и четири члана Савета.

Шематски приказ запослених током 2020. године у Комисији

Ред. бр. Правилника	Назив радног места	Звање/ положај	систематизовано ¹	запослени ²
1.	Секретар	друга група	1	1
СТРУЧНА СЛУЖБА				
2.	Радно место руководиоца одељења	контролор	1	0
3.	Радно место за оцену усклађености државне помоћи	контролор	5	3
4.	Радно место за анализу државне помоћи	виши аналитичар	5	0

¹ Број систематизованих радних места у складу са Правилником о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места у Комисији.

² Број запослених у Комисији на дан 31.12.2020. године

5.	Радно место за анализу и извештавање	аналитичар	6	2
ПРАТЕЋА СЛУЖБА				
6.	Радно место руководиоца одељења	виши саветник	1	0
7.	Радно место за финансијске послове	виши саветник	1	0
8.	Радно место за правне и кадровске послове	самостални саветник	1	0
9.	Радно место за опште послове и послове јавних набавки	самостални саветник	1	0
10.	Радно место за админ. и канцеларијске послове	сарадник	1	0
11.	Радно место за инфор. и административно-техничке послове	референт	1	0
12.	Радно место за админи. и оперативне послове	референт	2	0
13.	Радно место самостални извршилац интерни ревизор	виши саветник	1	0
УКУПНО			27	6

У циљу успостављања правног оквира свога рада, Комисија је на основу обавеза које произилазе из важећих закона и прописа у 2020. години донела:

- Правилник о поступку јавне набавке³ и Упутство за спровођење набавки на које се Закон о јавним набавкама не примењује⁴, којима је уређен поступак јавне набавке и набавке на које се Закон о јавним набавкама не примењује, а за сопствене потребе Комисије;
- Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања и Одлуку о овлашћењу лица за пријем информација и вођење поступка у вези са узбуњивањем⁵, којима је регулисано покретање поступка унутрашњег узбуњивања, достављање информација, поступање и извештај по информацији, као и предлагање мера у циљу отклањања евентуалних неправилности и последица штетних радњи које настану у вези са унутрашњим узбуњивањем у Комисији;
- План примене мера за спречавање појаве и ширење епидемије заразне болести COVID 19⁶, ради отклањања ризика од ширења епидемије заразне болести COVID 19 за безбедан и здрав рад запослених, као и лица која се затекну у радним просторијама Комисије за контролу државне помоћи;
- Правилник о коришћењу службених телефона⁷, којим се ближе уређују права и обавезе чланова Савета, председника Комисије и запослених у Комисији по основу употребе мобилних телефона у службене и приватне сврхе;
- Упутство о процедури припреме, контроле и овере аката које потписује председник Комисије⁸;
- Одлуку о одређивању лица за поступање по захтеву за слободан приступ информацијама од јавног значаја, бр. 119-01-00015/2020-01 од 25 маја 2020. године;
- Одлуку о сталној доступности одређених предмета члановима Савета и председнику Комисије, бр. 031-00-00002/2020-01 од 5. јуна 2020. године;
- Одлуку о употреби факсимила на актима Комисије за контролу државне помоћи, бр. 021-01-00007/2020 од 24. августа 2020. године;

³ Правилник о поступку јавне набавке бр. 110-00-00011/2020-01 од 13. март 2020. године.

⁴ Упутство за спровођење набавки на које се закон о јавним набавкама не примењује, бр. 110-00-00012/2020-01.

⁵ Правилник о поступку унутрашњег узбуњивања, број 110-00-00020/2020-01 од 26. маја 2020. године, Одлука о овлашћењу лица за пријем информација и вођење поступка у вези са узбуњивањем, бр. 021-02-00005/2020-01 од 26. маја 2020. године.

⁶ План примене мера за спречавање појаве и ширење епидемије заразне болести COVID 19, бр. 530-01-00001/2020-01 од 6. августа 2020 године.

⁷ Правилник о коришћењу службених телефона, број 110-00-00022/2020-01 од 14. августа 2020. године

⁸ Упутство о процедури припреме, контроле и овере аката које потписује председник Комисије, бр. 110-00-00021/2020-01.

- Споразум о сарадњи и координацији у примени мера безбедности и здравља на раду, бр. 401-00-00082/2020-01 од 2. септембра 2020. године;
- Одлуку о изради факсимила, бр. 021-01-00008/2020-01 од 24. августа 2020. године
- Одлуку о начину употребе печата, бр. 031-05-00003/2020-01 од 24. августа 2020. године;
- Одлуку о одређивању органа Комисије за контролу државне помоћи који предузима мере заштите тајних података, бр. 88-00-00001/2020-01 од 2. октобра 2020. године;
- Одлуку о одређивању тајних података у Комисији за контролу државне помоћи, бр. 88-00-00002/2020-01 од 2. октобра 2020. године;
- Обавештење о забрани вршења злостављања и сексуалног узнемиравања на раду и злоупотреби права на заштиту од таквог понашања, бр. 021-01-00009/2020-01 од 6. октобра 2020. године;
- Одлуку о образовању пописне комисије, бр. 119-01-0019/2020-01/1 од 1. децембра 2020. године;
- Одлуку о именовању лица за контролу забране пушења, бр. 119-01-00021/2020-01 од 29. децембра 2020. године;
- Предлог финансијског плана Комисије за 2021. годину, бр. 110-00-00025/2020-01 од 2. октобра 2020. године;
- Предлог кадровског плана Комисије за 2021. годину, бр. 112-01-00058/2020-01 од 18. децембра 2020. године.

2.2. Унапређење кадровских капацитета

Комисија је у циљу унапређења рада Стручне службе и Пратеће службе, током 2020. године организовала обуке ради стицања нових знања и вештина функционера и запослених у Комисији. Представници Комисије су учествовали на обуци коју је организовало Министарство за европске интеграције и Hans Seidel Stiftung фондација под називом „Европски семестар за државе чланице Европске уније и сарадња са Републиком Србијом“. Поштујући епидемиолошке мере, обука је организована путем електронске платформе Cisco Webex. Полазници обуке су се упознали са темом радионице путем следећих тематских целина: Појам економског управљања у Европској унији (ЕУ) и европски семестар, Развој сарадње ЕУ са Републиком Србијом у области координације економских политика и Правне тековине ЕУ у области економске политике.

Министарство за европске интеграције и Hans Seidel Stiftung фондација су организовали и радионицу на којој су учествовали представници Комисије под називом „Економска дипломатија: МИ-ЕУ-СВЕТ“. Радионица је исто тако, с пуним поштовањем епидемиолошких мера организована путем електронске платформе Cisco Webex. Полазници обуке су се упознали са темом путем следећих тематских целина: Концепт, садржај и значај економске дипломатије, Економска дипломатија у свету и Републици Србији, Економска дипломатија у Бриселу и економска дипломатија у ЕУ и свету и Економска дипломатија и лобирање у ЕУ.

У 2020. години запослени у Комисији учествовали су на обукама које нуди Национална академија за јавну управу те је тако одређени број запослених присуствовао едукацији под називом „Пословна и језичка комуникација“. Поред наведене обуке запослени су присуствовали организованом вебинару који се односио на обуку из канцеларијског

пословања. Тематске целине које су том приликом биле обрађене односиле су се на: Појам и значај канцеларијског пословања, Основне појмове у канцеларијском пословању, Основна начела канцеларијског пословања, Прописе који уређују канцеларијско пословање, Пријем, преглед, распоређивање, евидентирање и развођење предмета и аката и Основе електронског канцеларијског пословања.

Запослени су учествовали и на on-line радионици, одржаној 24. децембра 2020. године, посредством Zoom апликације, у организацији PLAC III пројекта, на којој је презентована Компаративна анализа финансирања културе и медија у Републици Србији и ЕУ државама чланицама и нацрт Смерница о хармонизацији шема државне помоћи у сектору културе и медија у Србији с ЕУ правилима о државној помоћи.

2.3. Пословни простор

Седиште Комисије је у Београду, Кнеза Милоша 20, а, тренутно, на основу уговора о закупу пословног простора Комисија користи 220 m² пословног простора у пословној згради Српске банке ад Београд, Савска 25, Београд и то осам канцеларија на првом спрату. Уговор је потписан на неодређено време, са отказним роком који износи 30 дана од дана пријема отказа од стране друге уговорне стране.

Пословни простор је опремљен канцеларијским намештајем и рачунарском опремом за постојећи број запослених, док се не стекну услови за трајну доделу Комисији одговарајућег пословног простора у јавној својини Републике Србије.

С обзиром на то да су се послови из делокруга Комисије увећали и усложнили, те да су се створили услови за попуњавање радних места пријемом у радни однос на неодређено време крајем 2020. године, Комисија има у плану проналажење већег пословног простора који би одговарао очекиваним кадровским капацитетима у наредној години. С тим у вези наведени смештај је привременог карактера и преузете су активности на проналажењу пословног простора.

2.4. Управљање финансијским капацитетима

Средства за рад Комисије за 2020. годину обезбеђена су из буџета Републике Србије, у оквиру посебног буџетског раздела у складу са Законом о буџету Републике Србије за 2020. годину.

Током 2020. године Комисија за контролу државне помоћи није остварила сопствене приходе нити приходе од донација, страних улагања и слично, него се искључиво финансирала из једног извора финансирања, извора 01- Приходи из буџета.

Савет Комисије за контролу државне помоћи усвојио је Предлог финансијског плана Комисије за 2020. годину бр. 401-00-00003/2020-01 од 9. јануара 2020. године који је доставио Одбору за финансије, републички буџет и контролу трошења јавних средстава Народне скупштине на сагласност. По прибављању наведене сагласности од стране надлежног одбора Народне скупштине Финансијски план Комисије за 2020. годину достављен је Министарству финансија, ради реализације. Финансијским планом Комисије за 2020. годину утврђени су и расходи и издаци Комисије.

Имајући у виду да је прва фискална година Комисије за контролу државне помоћи 2020. година, средства за рад Комисије су опредељена за употребу из текуће буџетске резерве у оквиру раздела 57, у укупном износу од 96.849.000,00 динара.

Законом о изменама и допунама Закона о буџету Републике Србије за 2020. годину („Службени гласник РС“, број 135/20) укупна средства из Финансијског плана Комисије су умањена тако што су смањени планирани расходи и издаци за износ од 23.185.000,00 динара.

Из напред наведеног произилази да је ребалансом буџета Финансијски план Комисије за контролу државне помоћи у 2020. години смањен на износ од 73.664.000,00 динара, и то умањењем износа на апропријација 411, 412, 421, 422 и 425.

У складу са Законом о контроли државне помоћи и Статутом Комисије ефикасно су коришћени ресурси који су поверени Комисији за контролу државне помоћи за извршавање њених надлежности, што подразумева управљање на транспарентан и одговоран начин током претходне календарске године, као и вршење права наредбодавца за употребу средстава Комисије у складу са законом.

Комисија је директни корисник буџетских средстава и вођење пословних књига, приказивање и достављање финансијских извештаја врши у складу са одредбама Закона о буџетском систему, Уредбе о буџетском рачуноводству, Правилника о стандардном класификационом оквиру и Контном плану за буџетски систем, као и одредбама Правилника о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организације за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова.

Комисија своје финансијско пословање обавља у оквиру консолидованог рачуна трезора који се води код Управе за трезор. У складу са Правилником о начину припреме, састављања и подношења финансијских извештаја корисника буџетских средстава, корисника средстава организације за обавезно социјално осигурање и буџетских фондова, годишњи финансијски извештај Комисије ће се израдити на прописаним обрасцима: Образац 1 - Биланс стања и Образац 5 - Извештај о извршењу буџета за 2020. годину и то ће бити достављено Управи за трезор, у складу са чланом 78. Закона о буџетском систему, у роковима како је прописано.

У 2020. години Комисија је у оквиру програма – Уређење, управљање и надзор финансијског и фискалног система из извора финансирања 01, утрошила средства у износу од 45.779.732,13 динара, односно 62% планираног буџета, руководећи се начелима одговорног фискалног управљања, рационалности, функционалности и ефикасности.

Табела 1- Одобрен буџет Комисије за 2020. годину

Раздео	Програм	Функција	Програмска ивност/Пројекат	Економска класификација	ОПИС	Одобрена средства Финансијским планом за 2020.г./Средства умањена Ребалансом буџета
57					Комисија за контролу државне помоћи	96.849.000,00/ 73.664.000,00
					Извори финансирања за раздео 57	
				01	Приходи из буџета	96.849.000,00/ 73.664.000,00
	2301				Уређење, управљање и надзор финансијског и фискалног система	96.849.000,00/ 73.664.000,00
		110			Извршни и законодавни органи, финансијски и фискални послови	96.849.000,00/ 73.664.000,00
			0017		Контрола државне помоћи	96.849.000,00/ 73.664.000,00
				411	Плате, додаци и накнаде запослених (зараве)	35.000.000,00
				412	Социјални доприноси на терет послодавца	6.500.000,00
				413	Накнаде у природи	100.000,00
				414	Социјална давања запосленима	340.000,00
				415	Накнаде трошкова за запослене	1.177.000,00
				416	Награде запосленима и остали посебни расходи	200.000,00
				421	Стални трошкови	3.780.000,00
				422	Трошкови путовања	980.000,00
				423	Услуге по уговору	18.435.000,00
				424	Специјализоване услуге	40.000,00
				425	Текуће поправке и одржавање	600.000,00
				426	Материјал	500.000,00
				482	Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате	1.000,00
				512	Машине и опрема	6.011.000,00

У децембру 2020. године извршено је преусмеравање са једне економске класификације расхода и издатака на другу. Економска класификација 413 – Накнаде у природи увећана је за износ од 21.000,00 динара, а уједно је извршено умањење на економској класификацији 422 – Трошкови путовања за износ од 21.000,00 динара. Са 31.12.2020. године укупан износ на економској класификацији 413 износио је 121.000,00 динара, а укупан износ на економској класификацији 422 износио је 959.000,00 динара. Измене у апропријацијама извршене су у складу са Процедуром за евидентирање и промену апропријације.⁹

⁹ Преусмеравање апропријације са једне економске класификације расхода и издатака на другу, одобрава Министарство финансија – Сектор буџета

Сви расходи Комисије настали су као резултат спровођења програма Уређење, управљање и надзор финансијског и фискалног система и правдају се његовим извршењем – Табела 2.

Преглед извршења Финансијског плана Комисије, за Програм - Уређење, управљање и надзор финансијског и фискалног система, Програмску активност - Контрола државне помоћи и извор финансирања 01.

Табела 2 – Извршење буџета Комисије за 2020. годину

Функција	Извор финансирања	Програм	Пројекат	Екон.кл.	Опис	Одобрена средства ребалансом буџета за 2020. годину	Реализовано	% Реализације
110	01	2301	0017	411	Плате, додаци и накнаде запослених (зараде)	35.000.000,00	28.107.953,68	80%
				412	Социјални доприноси на терет послодавца	6.500.000,00	4.643.918,03	71%
				413	Накнаде у натури	100.000,00	0,00	0%
				414	Социјална давања запосленима	340.000,00	120.820,77	36%
				415	Накнаде трошкова за запослене	1.177.000,00	117.954,91	10%
				416	Награде запосленима и остали посебни расходи	200.000,00	64.198,00	32%
				421	Стални трошкови	3.780.000,00	3.152.463,55	83%
				422	Трошкови путовања	980.000,00	0,00	0%
				423	Услуге по уговору	18.435.000,00	4.748.128,39	26%
				424	Специјализоване услуге	40.000,00	7.800,00	20%
				425	Текуће поправке и одржавање	600.000,00	0,00	0%
				426	Материјал	500.000,00	276.013,80	55%
				482	Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате	1.000,00	320,00	32%
				512	Машине и опрема	6.011.000,00	4.540.161,00	76%
УКУПНО 01 Приходи из буџета						73.664.000,00	45.779.732,13	62%
УКУПНО ЗА ФУНКЦИЈУ 110:						73.664.000,00	45.779.732,13	62%

Плате, додаци и накнаде запослених (зараде) и социјални доприноси на терет послодавца сагласно Закону о контроли државне помоћи и Закону о платама државних службеника и намештеника извршени су у износу од 32.751.871,71 динара.

Социјална давања запосленима – Социјална давања запосленима извршена су у укупном износу од 120.820,77 динара и односе се на исплате помоћи у медицинском лечењу запосленог или чланова уже породице у износу од 61.048,77 динара и осталу помоћ запосленим радницима (рођење детета) у износу од 59.772,00 динара, у складу са чланом 45. Посебног колективног уговора за државне органе („Службени гласник РС”, бр. 38/19 и 55/20).

Накнаде трошкова за запослене – Накнаде трошкова за запослене у укупном износу од 117.954,91 динара односе се на исплату трошкова превоза за долазак на посао и одлазак са посла у градском, приградском и међуградском превозу до висине месечне претплатне карте, у складу са Уредбом о накнади трошкова и отпремнини државних службеника и намештеника и Уредбом о накнадама и другим примањима изабраних и постављених лица у државним органима.

Награде запосленима и остали посебни расходи – У оквиру наведених расхода у укупном износу од 64.198,00 динара, исплаћена је јубиларна награда за једног запосленог, који су испунио услове прописане одредбом члана 46. Посебног колективног уговора за државне органе.

Стални трошкови – Стални трошкови исплаћени су у укупном износу од 3.152.463,55 динара, на име: услуга комуникације, закупа имовине и опреме и осталих трошкова.

Услуге по уговору – Расходи на име услуга по уговору извршени су у укупном износу од 4.748.128,39 динара и односе се на: остале стручне услуге у износу од 4.676.362,51 динара (накнаде по уговору о привременим и повременим пословима и накнада по уговору о делу), трошкове репрезентације у износу од 53.340,00 динара, остале услуге штампања у износу од 2.003,88 динара и остале опште услуге у износу од 16.422,00 динара.

Специјализоване услуге – Расходи на име специјализованих услуга извршени су у износу од 7.800,00 динара.

Материјал – Расходи за набавку материјала извршени су у укупном износу од 276.013,80 динара. Наведени расходи се односе на набавку канцеларијског материјала у износу од 172.494,80 динара, стручне литературе за редовне потребе запослених у износу од 49.500,00 динара, набавку потрошног материјала, инвентара и осталог материјала за посебне намене у износу од 54.019,00 динара.

Порези, обавезне таксе, казне, пенали и камате – Расходи за порезе, обавезне таксе, казне, пенале и камате реализовани су у износу од 320,00 динара.

Машине и опрема – Издаци за набавку машина и опреме извршени су у износу од 4.540.161,00 динара. Наведени издаци се односе на набавку канцеларијског намештаја (54 комада) у износу од 498.984,00 динара, рачунарске опреме (82 комада) у износу од 3.506.382,00 динара, комуникационе опреме – мобилних телефона (17 комада) у износу од 482.800,00 динара и опреме за домаћинство (5 комада) у укупном износу од 51.995,00 динара.

Највећи део текућих расхода и издатака Комисије у 2020. години из извора финансирања 01 – приходи из буџета, не рачунајући лична примања запослених, тј. плате, доприносе

и накнаде по основу рада, односе се на закуп пословног простора, услуге комуникација, набавку канцеларијског материјала.

Табела 3– Приказ највећих расхода и издатака

Опис	Утрошена средства – извор фин. 01
Стални трошкови Закуп имовине и опреме (закуп пословног простора, закуп административне опреме, услуге комуникације)	3.152.463,55
Материјал (канцеларијски материјал, материјал за посебне намене)	276.013,80
Машине и опрема Административна опрема (рачунарска опрема, комуникациона опрема, канцеларијски намештај, опрема за домаћинство)	4.540.161,00

Резиме овог дела извештаја је да је у циљу стварања оптималних услова за рад запослених Комисија набавила административну опрему и то претежно рачунарску опрему у вредности од 3.506.382,00 динара, канцеларијски намештај у вредности од 498.984,00 динара, комуникациону опрему у вредности од 482.800,00 динара и опрему за домаћинство у вредности од 51.995,00 динара.

Табела 4– Набављена опрема

Ек.клас.	Конто	Опис конта	Извор финансирања	
512	512211	Намештај	01	498.984,00
	512221	Рачунарска опрема	01	3.506.382,00
	512251	Опрема за домаћинство	01	51.995,00
	512233	Мобилни телефони	01	482.800,00
	Укупно 512:	Машине и опрема	01	4.540.161,00

Набављена рачунарска опрема, канцеларијски намештај, комуникациона опрема и опрема за домаћинство приказани су у Табели 5.

Табела 5 – Приказ набављене опреме

Ред.број	Назив основног средства	Извор финансирања	Количина	Цена по комаду са ПДВ-ом	Укупно
1	Лаптоп рачунари HP ProBook 440	01	5	125.882,40	629.412,00
2	Лаптоп рачунари HP ProBook 450	01	20	109.032,00	2.180.640,00
3	Монитори HP EliteDisplay E223 Monitor	01	25	20.673,60	516.840,00
4	Рачунарска опрема - Рачунарске периферије – тастатуре, мишеви	01	25	3.246,00	81.150,00
5	Намештај - Радни сто	01	13	8.280,00	107.640,00
6	Намештај - Покретна касета 3 фиоке	01	13	8.280,00	107.640,00
7	Намештај- Продужетак стола ½ круга	01	1	4.440,00	4.440,00
8	Намештај- Клуб сто	01	2	4.320,00	8.640,00
9	Намештај - Покретна касета са 1+1 фиоком	01	6	7.560,00	45.360,00

10	Намештај - Клуб фотеља	01	4	12.420,00	49.680,00
11	Намештај- Радна фотеља, штоф	01	14	11.760,00	164.640,00
12	Намештај - Радна столица са руконаслоном-црна мрежа, штоф	01	1	10.944,00	10.944,00
13	Мобилни телефони-Хиomi Redmi Note 8 Pro	01	17	28.400,00	482.800,00
14	Опрема за домаћинство- Мини барови	01	5	10.399,00	51.995,00
15	Eksterni cd romovi	01	2	3.985,00	7.970,00
16	HP docking station	01	5	18.074,00	90.370,00
Укупно					4.540.161,00

Сви расходи и издаци у 2020. години били су утрошени сразмерно броју и потребама запослених за несметано обављање пословних задатака у Комисији, а уједно и постојећи пословни простор је условљавао и процес набавки потребне административне опреме.

Са повећањем броја запослених у будућем периоду биће неопходно проширење пословног простора, што ће условити и потребу за набавком неопходне пратеће административне опреме, што ће такође условити и повећање свих трошкова сразмерно повећаном броју запослених.

Усвојеним Финансијским планом за 2021. годину обезбеђена су средства из буџета Републике Србије за рад Комисије у 2021. години. Додељен је нови раздео 60, а средства су одобрена у потпуности по свим апропријацијама. Усвајањем измене Акта о систематизацији радних места и одобрењем новог запошљавања у државним органима, Комисија је добила сагласност за пријем запослених у пуном капацитету.

3. РАД СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ КОМИСИЈЕ

Стручна служба Комисије са контролорима и аналитичарима државне помоћи, обавља стручне послове из надлежности Комисије, у складу са Законом, Статутом и другим актима Комисије. Послове контролора државне помоћи обавља лице које испуњава опште услове за рад у државним органима, има положен државни стручни испит, које не врши јавну функцију, има завршен факултет, одговарајуће теоријско и практично знање и најмање седам година радног искуства у струци. Послове вишег аналитичара државне помоћи обавља лице које испуњава опште услове за рад у државним органима, има завршен факултет и положен државни стручни испит и најмање пет година радног искуства у струци. Послове аналитичара државне помоћи обавља лице које испуњава опште услове за рад у државним органима, има завршен факултет и положен државни стручни испит и најмање три године радног искуства у струци.

3.1. Предмети

Стручна служба Комисије у свом раду припрема предлоге решења, мишљења и обавештења које усваја Савет Комисије. Такође надлежност Стручне службе обухвата и

поступање по иницијативама и упитима достављеним Комисији, израду годишњег извештај, пописа шема и других послова из надлежности из Комисије.

3.1.1. Решења

На поступке пред Комисијом примењују се одредбе Закона о контроли државне помоћи и одредбе Закона којим се уређује општи управни поступак. Странка у поступку пред Комисијом је давалац државне помоћи, односно подносилац пријаве. Комисија доноси одлуке у поступку претходне контроле или накнадне контроле. У поступку се предузимају потребне доказне радње у циљу потпуног и правилног утврђивања чињеничног стања, прибављају се подаци, исправе и ствари, врши непосредни увид (увиђај) и обавља вештачење. Поступак спроводи овлашћено службено лице из састава Стручне службе, које одређује секретар.

У току 2020. године, Стручна служба Комисије је припремила 39 предлога решења, а које је Савет Комисије усвојио на седницама. Од наведеног броја 35 су предлози решења којима се утврђује постојање државне помоћи и оцењује усклађеност државне помоћи, три решења која се односе на одбацивање пријаве државне помоћи из разлога што додела јавних средстава не представља државну помоћ у смислу члана 3. став 1. Закона, као и једно решење о исправци решења.

3.1.2. Мишљења о усклађености прописа

Предлагач односно доносилац прописа дужан је да нацрт односно предлог прописа и пријаву из члана 30. Закона достави Комисији ради оцене његове усклађености са правилима о додели државне помоћи. Пропис се приликом доношења, односно утврђивања предлога може разматрати само уз мишљење Комисије које садржи оцену степена усклађености. Комисија даје мишљење о усклађености прописа који садрже услове или критеријуме за доделу државне помоћи са овим законом у року од 60 дана од дана пријема потпуне пријаве. С тим у вези, Стручна служба Комисије је у току 2020. године израдила десет предлога мишљења на предлоге прописа о којима је Савет одлучивао.

3.1.3. Обавештења о обавези усклађивања са Законом о контроли државне помоћи

Ако је пропис донет, а нарочито ако су средства додељена на основу прописа без претходне оцене степена усклађености Комисије у складу са чланом 31. став 2. Закона, Комисија обавештава доносиоца, односно предлагача прописа о обавези усклађивања са овим законом. Обавештење члана 31. став 5. Закона са предлогом о начину усклађивања и неопходним мерама из овог закона се доставља Влади ради информисања. С тим у вези, у току 2020. године, донета су четири обавештења о обавези усклађивања са Законом о контроли државне помоћи сходно члану 31. став 5. Закона.

3.1.4. Обавештења о потреби пријаве државне помоћи

Давалац државне помоћи може пре доношења, усвајања или утврђивања основа за доделу потенцијалне помоћи, доставити Комисији предлог акта којим се такав основ прописује. У складу са чланом 28. Закона, по достављању предлога акта, Комисија у

року од осам дана од дана пријема, обавештава даваоца о потреби пријаве државне помоћи. Ако предложени акт представља основ за доделу државне помоћи, обавештење обавезно садржи и врсту државне помоћи коју давалац мора да пријави. У току 2020. године, Овлашћена службена лица Стручне службе Комисије донела су укупно 15 обавештења о потреби пријаве државне помоћи.

3.1.5. Управни спор

Решење Комисије је коначно у управном поступку и против решења није дозвољена жалба, али се може покренути управни спор подношењем тужбе Управном суду у Београду. У току 2020. године је пред управним судом – Одељењем у Новом Саду вођен један управни спор по тужби тужиоца општине Апатин, чији је законски заступник Правобранилаштво општине Апатин, против тужене Комисије за контролу државне помоћи, ради поништаја решења број: 401-00-00135/2016-01 од 4. октобра 2016. године, са заинтересованим лицем Предузеће за производњу и дистрибуцију „РТВ програма, трговину и услуге ТВ Апатин“ д.о.о. Апатин. Пресудом Управног суда Одељења у Новом Саду III-9 У. 16084/16 дана 5. новембра 2020. године тужба је одбијена.

3.1.6. Обавештење о поднетој иницијативи

Сходно члану 34. Закона о контроли државне помоћи свака заинтересована страна може доставити иницијативу за покретање накнадне контроле. Поред конкурената и других лица који су дужни да докажу свој правни интерес, остављена је могућност подношења иницијативе како од стране даваоца тако и од стране корисника државне помоћи. Илустрације ради, давалац државне помоћи може поднети иницијативу уколико сматра да се средства користе супротно намени, док корисник то може урадити из разлога правне сигурности уколико сматра да трансакција садржи елементе државне помоћи.

Подношење иницијативе је, поред сопствених информација, један од разлога за покретање претходног поступка у накнадној контроли. Имајући у виду наведено, Комисија може, у оквиру поступка накнадне контроле, када дође до општих сазнања да је извршена додела државне помоћи, закључком покренути поступак претходне контроле.

Наиме, у оквиру накнадне контроле постоји разлика између две ситуације: претходног поступка и поступка накнадне контроле. Претходни поступак обухвата постојање општих сазнања да нешто може представљати државну помоћ, док је то код поступка накнадне контроле преточено у виши степен – основану претпоставку да је помоћ додељена или се користи супротно правилима.

Важно је напоменути да претходни поступак у накнадној контроли представља само могућу фазу, која није обавезна у сваком поступку накнадне контроле. Поступак накнадне контроле може бити покренут и без покретања претходног поступка, а то је ситуација када Комисија већ из достављене иницијативе (или сопствених информација) утврди да постоји основана претпоставка да је помоћ додељена или се користи супротно правилима.

У даљем току претходног поступка, уколико Комисија утврди да не постоји основана претпоставка да је додељена државна помоћ неусклађена, доноси се решење које садржи

оцену усклађености. Уколико Комисија утврди да се додељена средства не односе на државну помоћ, поступак се обуставља решењем.

Најзад, уколико у току претходног поступка Комисија основано претпостави да је државна помоћ додељена или коришћена супротно прописима за доделу државне помоћи, доноси се закључак о покретању поступка накнадне контроле.

У даљем току поступка, уколико се утврди да се додељена средства не односе на државну помоћ, Комисија доноси закључак којим се поступак обуставља, док у ситуацији када се утврди да средства имају карактер државне помоћи која је у складу са законским и подзаконским актима, Комисија доноси решење које садржи оцену усклађености.

Међутим, у зависности од конкретне ситуације, могуће је да се на основу додатних информација, опште сазнање претвори у основану претпоставку да додељена средства представљају државну помоћ која није у складу са позитивним правилима, односно да су средства и поред оцене Комисије, искоришћена на другачији начин. У том тренутку, Комисија ће наставити контролу у поступку накнадне контроле о чему ће донети засебан закључак којим се покреће поступак по службеној дужности.

Комисији је у 2020. години поднета једна иницијатива за покретање поступка накнадне контроле. С тим у вези, Комисија је подносиоцу доставила обавештење о поднетој иницијативи. Међутим, подносилац иницијативе је доставио допуну иницијативе по којој је поступак одлучивања у току.

3.1.7. Упити

Комисија за контролу државне помоћи је путем електронске поште комуницирала са даваоцима државне помоћи и другим заинтересованим лицима и давала одговоре на њихове упите, односно одговорила је на 73 упита у току 2020. године.

Питања упућена од стране давалаца државне помоћи Комисији превасходно су се односила на вођење евиденције *de minimis* помоћи као и достављање попуњених табела Комисији ради израде Извештаја о додељеној државној помоћи у Републици Србији.

Такође, Комисија је давала одговоре на достављане упите и вези са захтевима за давање ближих појашњења на питања да ли додела средстава у одређеним областима (пољопривреда, спорт, верске заједнице, удружења грађана и др.) подлеже контроли државне помоћи у складу са Законом, као и то да ли се одређена давања и погодности која се додељују корисницима сматрају средствима за доделу државне помоћи.

Комисија је комуницирала са даваоцима у вези са расписивањем конкурса који се односе на суфинансирање пројеката у области јавног информисања.

Услед настале ситуације са пандемијом заразне болести COVID-19, Комисија је давала одговоре на упите у вези са применама прописа који се односе на доделу државне помоћи ради отклањања последица на привреду проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19.

3.1.8. Референта каматна стопа

Референтна стопа је каматна стопа која се користи за обрачун износа и дисконтовања државне помоћи. Министарство надлежно за послове финансија прописује начин утврђивања, израчунавања и ажурирања основне референтне каматне стопе и израчунавања референтне и дисконтне каматне стопе које се користе за обрачун износа и дисконтовања државне помоћи и израчунавања износа додељене државне помоћи, а Комисија објављује на својој интернет страници. Комисија за контролу државне помоћи усвојила је Обавештење о ажурирању референтне и дисконтне каматне стопе за 2020. годину, бр. 401-00-00139/2019-01/2 од 15. априла 2020. године и Обавештење о ажурирању референтне и дисконтне каматне стопе за 2020. годину, бр. 401-00-00139/2019-01/3 од 6. августа 2020. године. Такође, Комисија је усвојила Обавештење о објављивању референтне и дисконтне каматне стопе за 2021. годину, бр. 401-00-00116/2020-01 од 14. децембра 2020. године. Наведени акти објављени су на интернет страници Комисије (<http://www.kkdp.gov.rs>)

3.1.9. Годишњи извештај о додељеној државној помоћи

На основу података прикупљених од давалаца државне помоћи, Комисија усваја годишњи извештај о додељеној државној помоћи у претходној години најкасније до трећег квартала текуће године, који подноси Влади на усвајање. Давалац државне помоћи је дужан да води евиденцију о додељеној државној помоћи и да достави податке неопходне за сачињавање годишњег извештаја најкасније до 15. јуна текуће за претходну годину. Ако давалац не достави тражене податке у наведеном року Комисија може сачинити извештај и без тих података, при чему ће у уводном делу истаћи да давалац државне помоћи није испунио обавезу предвиђену Законом. Подаци коришћени за израду годишњег извештаја могу се доставити трећим лицима, по добијању сагласности даваоца државне помоћи, у форми и облику који давалац одреди. Комисија за контролу државне помоћи је 6. новембра 2020. године усвојила Извештај о додељеној државној помоћи у Републици Србији у 2019. години који је поднет Влади Републике Србије на усвајање.

Извештај за 2019. годину представља аналитички преглед додељене државне помоћи у тој години, с тим да су, ради свеобухватности прегледа и праћења кретања, приказани и упоредни подаци за 2017. и 2018. годину. Комисија саставља предлог годишњег извештаја о додељеној државној помоћи и подноси га Влади Републике Србије. Детаљнији приказ и упоредни подаци из поменутог извештаја, као и објашњења о појединим терминима који се користе у области државне помоћи се могу наћи на интернет презентацији Комисије ¹⁰.

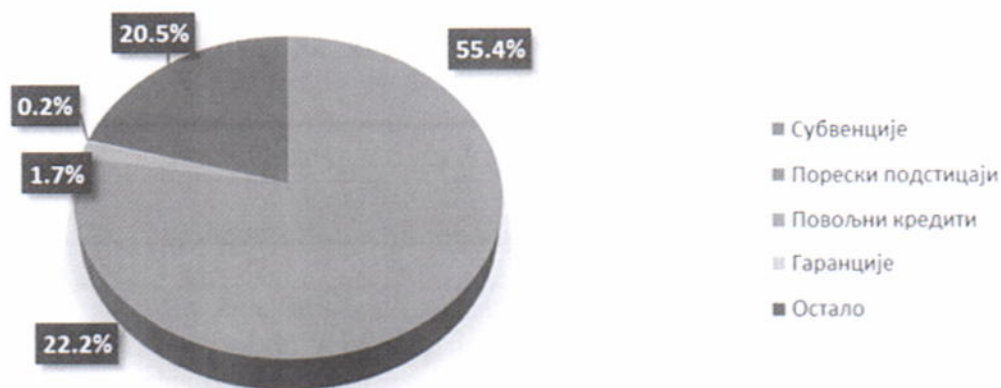
У Извештају за 2019. годину садржани су подаци о државној помоћи одређеним секторима, и то сектору индустрије и услуга као и сектору пољопривреде и рибарства али и подаци о додељеној помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи). Државна помоћ сектору индустрије и услуга приказана је по категоријама (хоризонтална, секторска и регионална државна помоћ), док помоћ сектору пољопривреде и рибарства није посебно анализирана, већ је наведена у укупном износу с обзиром да Комисија није надлежна за надзор над истом.

¹⁰ <http://www.kkdp.gov.rs/doc/izvestaji/izvestaj-o-dodeljenoj-drzavnoj-pomoci-u-republici-srbiji-u-2019.-godini.pdf>

Најзаступљенији инструмент доделе државне помоћи 2019. године биле су субвенције, са учешћем од 55,4% у укупно додељеној државној помоћи, за подстицање остваривање циљева како у пољопривреди тако и у сектору индустрије и услуга а затим следе порески подстицаји са учешћем од 22,2%.

Процентуални износ инструмената доделе у односу на укупну државну помоћ у 2019.

години

Укупан апсолутан износ додељене државне помоћи у 2019. години износи 110.724 милиона динара (939,6 милиона евра), односно њено учешће у бруто домаћем производу је износило 2,0%.

Износи у милионима динара

Категорија државне помоћи	ИНСТРУМЕНТИ ДОДЕЛЕ ДРЖАВНЕ ПОМОЋИ					
	Субвенције	Порески подстицаји	Повољни кредити	Остало	Гаранције	Укупно
А. Пољопривреда	33.983,0	0,0	0,0	0,0	0,0	33.983
Б. Индустрија и услуге	27.310,2	24.592,2	1.871,0	22.702,5	264,9	76.741
Хоризонтална државна помоћ	12.335,2	7.455,2	0,0	22.702,5	264,9	42.758
Истраживање и развој	539,1	0,0	0,0	0,0	0,0	539,1
Обука	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Запошљавање	0,0	7.455,2	0,0	0,0	0,0	7.455,2
МСП	3,8	0,0	0,0	0,0	0,0	3,8
Заштита животне средине	3.671,1	0,0	0,0	13.622,1	0,0	17.293,2
Санација и реструктурирање	0,0	0,0	0,0	0,0	264,9	264,9
Култура и информисање	2.958,2	0,0	0,0	0,0	0,0	2.958,2
Остало	5.163,0	0,0	0,0	9.080,4	0,0	14.243,4
2. Секторска државна помоћ	8.745,0	0,0	0,0	0,0	0,0	8.745
Рударство	4.785,0	0,0	0,0	0,0	0,0	4.785
Саобраћај	3.960	0,0	0,0	0,0	0,0	3.960
Челик	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Регионална државна помоћ	6.230,0	17.137,0	1.871,0	0,0	0,0	25.238
Укупно (А+Б)	61.293,2	24.592,2	1.871	22.702,5	264,9	110.724

Од наведеног износа, сектору пољопривреде 2019. године додељена је државна помоћ у апсолутном износу од 33.983 милиона динара (288,4 милиона евра), што у односу на 2018. представља увећање за 29%.

Државна помоћ је додељена сектору индустрије и услуга 2019. године у апсолутном износу од 76.741 милиона динара (651,2 милиона евра). Учешће ове помоћи у укупно додељеној државној помоћи 2019. године је износило 69,3%, док је 2018. године 71,6%, а 2017. године 72,6%. Иако помоћ у односу на апсолутни износ бележи раст, у односу на БДП, помоћ додељена сектору индустрије и услуга, 2019. године износила је 1,4% и остала на истом нивоу као у 2018. години, док је у благом паду у односу на 2017. годину.

3.1.10. Годишњи извештај о попису шема државне помоћи

Комисија израђује годишњи извештај о попису шема државне помоћи, који доставља Влади у првом кварталу текуће године за претходну годину. Годишњи извештај о попису шема мора да садржи листу прописа са оценом усклађености и препорукама Комисије.

Током 2020. године један део активности се односио на попис постојећих шема помоћи, односно закона који садрже основ за доделу државне помоћи. Извршен је преглед одређених одредаба закона које се односе на доделу државне помоћи, анализирано је да ли су усклађене са правилима за доделу и, ако нису на који начин их је могуће ускладити. У склопу ове активности пописано је 43 закона из надлежности Министарства финансија, Министарства привреде, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства трговине, туризма и телекомуникација и др.

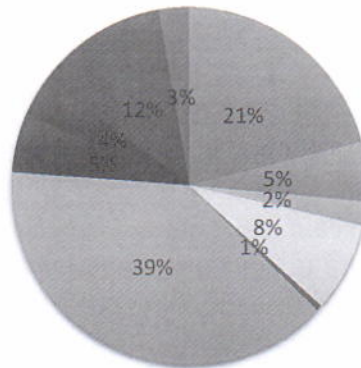
Такође, чланом 51. став 3. Закона, прописана је обавеза даваоца државне помоћи да Комисији за контролу државне помоћи достави план усвајања шема државне помоћи за наредну буџетску годину и рокове за њихово усвајање најкасније до 15. децембра текуће године. С тим у вези Комисија је обавестила потенцијалне даваоце државне помоћи о наведеној законској обавези.

3.2. Статистички приказ рада Комисије

Комисија је у току 2020. године одржала 43. седнице, на којима је донето 53 акта којима је утврђивано постојање државне помоћи и оцењена усклађеност државне помоћи са правилима за доделу државне помоћи. Поред наведених аката, овлашћена службена лица поступајући у поступцима, захтевима и другим упитима донела су укупно 133 акта.

Одлуке Комисије	
Решења	39
Мишљења о усклађености прописа	10
Обавештења о обавези усклађивања са Законом о контроли државне помоћи	4
Обавештења о потреби пријаве државне помоћи	15
Обавештење о поднетој иницијативи	1
Обавештења о достављеним упитима електронским путем	73
Закључак за допуну документације	10
Захтев за допуну документације	7
Обавештења у вези са захтевима	22
Одговор за захтев за приступ информацијама од јавног значаја	5
Укупно	186

Одлуке Комисије

- Решења
- Мишљења о усклађености прописа
- Обавештења о обавези усклађивања са Законом о контроли државне помоћи
- Обавештења о потреби пријаве државне помоћи
- Обавештење о поднетој иницијативи
- Обавештења о достављеним упитима електронским путем
- Захтев за допуну документације
- Захтев за допуну документације
- Обавештења у вези са захтевима
- Одговор за захтев за приступ информацијама од јавног значаја

4. ПРОЈЕКТНЕ АКТИВНОСТИ

Током 2020. године Комисија је користила подршку два пројекта финансирана из ЕУ средстава - "Support to Commission for State Aid control (CSAC)" (ИПА пројекат) и Policy and Legal Advice Centre (PLAC III пројекат), чије активности су током ванредног стања проглашеног због епидемије заразне болести COVID-19, биле заустављене, али су средином јуна настављене у складу са новонасталим околностима пандемије.

Циљеви пројеката су пружање подршке Комисији у испуњавању обавеза Републике Србије које проистичу, пре свега, из ССП-а, а уједно и ради испуњавања мерила за отварање Поглавља 8 - Политика конкуренције. Пре свега се ради о обавези усклађивања прописа о контроли државне помоћи са ЕУ правном регулативом, али и усклађивања шема државне помоћи са правилима за доделу, а које су у надлежности различитих министарстава као давалаца државне помоћи.

Такође, подршка је била усмерена и на стручно усавршавање запослених у Комисији, пре свега Стручне службе и чланова Савета Комисије, али и обучавање давалаца државне помоћи, како на републичком, тако и на локалном нивоу, ради јачања капацитета Комисије, али и ширења свести о контроли државне помоћи код давалаца државне помоћи.

4.1. ИПА пројекат

ИПА пројекат је започет 13. фебруара 2019. године, са роком трајања од две године, али су предузетне активности за продужење на још седам месеци.

Почетком 2020. године, до проглашења ванредног стања, на ИПА пројекту су настављене активности обука даваоца државне помоћи на локалном нивоу, које су започете 2019. године. Екипе експерата су обилазиле градове и општине у Републици Србији и одржавале радионице са циљем јачања свести о контроли државне помоћи, тј. упознавања представника јединица локалне самоуправе са обавезама које, као даваоци државне помоћи, имају према Комисији, као и под којим условима могу доделити државну помоћ уз коришћење најадекватнијих инструмената државне помоћи којима те јединице локалне самоуправе располажу. У оквиру ових пројектних активности, чланови Савета Комисије су узели учешће у раду 2 радионице, са циљем едукације и упознавања са радом Комисије за контролу државне помоћи представника јединица локалне самоуправе, које су одржане у Нишу и Златибору. Поред наведеног, у Аранђеловцу је у јуну 2020. године организован и одржан – Округли сто са члановима Комисије за контролу државне помоћи с циљем информисања о најновијим дешавањима у области државне помоћи у ЕУ те усаглашавање препорука за регионално позиционирање.

Велики део активности се односио на попис постојећих шема помоћи, односно закона који садрже основ за доделу државне помоћи. Извршен је преглед одређених одредаба закона које се односе на доделу државне помоћи, односно њихов степен усклађености са правилима за доделу. У оквиру пројекта пописана су 43 закона из надлежности Министарства финансија, Министарства привреде, Министарства грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре, Министарства трговине, туризма и телекомуникација и др. чије одредбе је неопходно ускладити и дат је предлог у складу са којим правилима за доделу је могуће извршити усклађивање.

У другој половини 2020. године активности ИПА пројекта су највише биле усмерене на израду стручне основе за израду подзаконских аката којима, у складу са Законом о контроли државне помоћи, Влада ближе уређује услове и критеријуме усклађености државне помоћи и других подзаконских аката које доноси Комисија, а који су, уједно, у складу са ЕУ регулативом. Наиме, дате су стручне основе за израду следећих нацрта аката:

1) Стручна основа за израду подзаконског акта о условима усклађености државне помоћи у сектору културе и информисања којом се усклађују правила за доделу државне помоћи у наведеним секторима са правилима ЕУ садржана у Уредби Европске комисије број 651/2014 од 17. јуна 2014. године о проглашавању одређених категорија државне помоћи усклађеним са заједничким тржиштем у примени чл. 107 и 108. Уговора (о функционисању ЕУ) (*Commission Regulation (EU) N°651/2014 of 17 June 2014 declaring certain categories of aid compatible with the internal market in application of Articles 107 and 108 of the Treaty (OJ L 187, 26.6.2014, p. 1)*) и Смерницама Европске комисије о државној помоћи за филмове и друга аудиовизуелна дела (*Communication from the Commission on State aid for films and other audiovisual works (OJ C 332, 15.11.2013, p. 1)*.);

2) Стручна основа за израду подзаконског акта о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса, којом се усклађују правила за доделу државне помоћи која се додељује учеснику на тржишту коме је поверено обављање одређене услуге од општег економског интереса, са ЕУ правилима садржана у: *Communication from the Commission on the application of the European Union State aid rules to compensation granted for the provision of services of general economic interest (OJ C 8, 11.1.2012, p. 4)*, *Commission Decision on the application of Article 106(2) of the Treaty on the Functioning of the European Union to State aid in the form of public service compensation granted to certain undertakings entrusted with the operation of services of general economic interest (OJ L 7, 11.1.2012, p. 3)*, *Commission Regulation on the application of Articles 107 and 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union to de minimis aid granted to undertakings providing services of general economic interest (OJ L 114, 26.4.2012, p. 8)* и *Communication from the Commission - European Union framework for State aid in the form of public service compensation (OJ C 8, 11.1.2012, p. 15)*;

3) Стручна основа за израду подзаконског акта о садржини и облику пријаве државне помоћи, која се усклађује са *Commission Regulation (EC) No 794/2004 of 21 April 2004 implementing Council Regulation (EU) 2015/1589 laying down detailed rules for the application of Article 108 of the Treaty on the Functioning of the European Union*, *Commission Regulation (EC) No 271/2008 of 30 January 2008 amending Regulation (EC) No 794/2004 implementing Council Regulation (EC) No 659/1999 laying down detailed rules for the application of Article 93 of the EC Treaty* и *Commission Regulation (EU) 2015/2282 of 27 November 2015 amending Regulation (EC) No 794/2004 as regards the notification forms and information sheets*.

4) Стручна основа за израду подзаконског акта о условима и критеријумима којима се ближе уређује понашање типичног учесника на тржишту у приватној својини, који се усклађује са *Commission Notice on the notion of State aid (OJ C 262, 19.7.2016, p. 1)*;

5) Стручна основа за израду подзаконског акта о облику и садржини иницијативе за покретање поступка накнадне контроле којим који се усклађује са *Commission regulation (EU) No 372/2014 of 9 April 2014 amending Regulation (EC) No 794/2004 as regards the calculation of certain time limits, the handling of complaints, and the identification and protection of confidential information* и

6) Стручна основа за израду подзаконског акта о облику и садржини годишњег извештаја о додели државне помоћи, којим Комисија ближе уређује облик и форму годишњег извештаја о додељеној државној помоћи.

Такође, наведени пројекат се бавио и израдом софтверског решења за Регистар државне помоћи и *de minimis* помоћи који се успоставља у складу са Законом. Овај регистар представља јединствену електронску базу података о пријавама државне помоћи, даваоцима и корисницима државне помоћи, правним основима за доделу, врстама, инструментима и износива додељене државне помоћи.

Коначно, израђен је и кредитни калкулатор као практичан алат који омогућава олакшано израчунавање износа државне помоћи садржане у кредитима под повољнијим условима од тржишних.

4.2. PLAC III пројекат

PLAC III пројекат је започет јануара 2019. године и траје до јула 2021. године, а у плану је и продужетак. Главни корисник је Министарство за европске интеграције, а Комисија је добила могућност експертске подршке, имајући у виду да је Поглавље 8 - Политика конкуренције, чији значајан део чини државна помоћ, препознато као једно од кључних поглавља у оквиру тог пројекта. Пројекат је пружио Комисији експертску подршку у хармонизацији прописа о контроли државне помоћи у сектору културе и информисања, приликом чега је извршен попис свих постојећих шема државне помоћи у наведеним секторима, дата Компаративна анализа финансирања културе и медија у Републици Србији и ЕУ државама чланицама и анализа постојећих шема и индивидуалне државне помоћи у Републици Србији у односу на ЕУ правила о државној помоћи. Поред тога, израђене су и Смернице за хармонизацију система финансирања културе и сектора медија у Србији са ЕУ правилима о државној помоћи, а цела активност је заокружена on-line радионицом, одржаном 24. децембра 2020. године, посредством Zoom апликације, на којој су осим представника Комисије учествовали и представници најзначајнијих давалаца државне помоћи у овим областима, тј. Министарства културе и информисања, Филмског центра Србије, Покрајинског секретаријата за културу, јавно информисање и односе са верским заједницама, РТС-а и РТВ-а.

Слична активност је започета и у области енергетике и заштите животне средине, а која ће се већим делом реализовати у 2021. години.

PLAC III пројекат се, такође, бавио активностима подршке у усклађивању прописа о контроли државне помоћи, чији резултат је стручна основа за израду нацрта следећих подзаконских аката:

1) Стручна основа за израду подзаконског акта о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи, која се усклађује са одредбама Уредбе Европске комисије број 651/2014 од 17. јуна 2014. године о проглашавању одређених категорија државне помоћи усклађеним са заједничким тржиштем у примени чл. 107 и 108. Уговора (о функционисању ЕУ)(у даљем тексту: ГБЕР Уредба) и Смерницама Европске комисије о регионалној државној помоћи за период 2014-2020. године (*Guidelines on regional State aid for 2014-2020 (OJ C 209, 23.7.2013)*);

2) Стручна основа за израду подзаконског акта о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи, која се усклађује са ГБЕР Уредбом, *Framework for State aid for Research and Development and Innovation (OJ C 198, 27.6.2014, p. 1)*, *Guidelines on State aid to promote risk finance investments (OJ C 19, 22.1.2014, p. 4)*, *Communication from the Commission - Criteria for the compatibility analysis of training state aid cases subject to individual notification (OJ C 188, 11.8.2009, p. 1)* и *Communication from the Commission - Criteria for the compatibility analysis of state aid to disadvantaged and disabled workers subject to individual notification (OJ C 188, 11.8.2009, p. 6)*;

3) Стручна основа за израду подзаконског акта о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у сектору заштите животне средине и енергетике, која се усклађује са ГБЕР Уредбом и *Guidelines on State aid for environmental protection and energy 2014-2020 (OJ C 200, 28.6.2014, p. 1)*;

4) Стручна основа за израду подзаконског акта о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за санацију и реструктурирање, која се усклађује са *Guidelines on State aid for rescuing and restructuring non-financial undertakings in difficulty (OJ C 249, 31.07.2014, p.1)* и

5) Стручна основа за израду подзаконског акта о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у сектору саобраћаја, која се усклађује са *Communication from the Commission — Community guidelines on State aid for railway undertakings (OJ C 184, 22.7.2008, p. 13)*, *Guidelines on State aid to airports and airlines (OJ C 99, 4.4.2014, p. 3)* и *Communication from the Commission on interpretative guidelines concerning Regulation (EC) No 1370/2007 on public passenger transport services by rail and by road (OJ C 92, 29.3.2014, p. 1)*.

5. ИЗРАДА ПОДЗАКОНСКИХ АКАТА

Законом о контроли државне помоћи предвиђено је доношење подзаконских аката којима Влада ближе уређује услове и критеријуме усклађености државне помоћи са правилима за доделу, правила кумулације, правила и услове за доделу *de minimis* помоћи и садржину и облик пријаве државне помоћи. Такође је прописано и доношење подзаконских аката Комисије којима се ближе уређује понашање типичног учесника на тржишту у приватној својини, облик и садржина иницијативе за покретање поступка накнадне контроле, облик и садржина годишњег извештаја о додељеној државној помоћи и др.

С тим у вези, у плану је било доношење великог броја подзаконских аката у 2020. години, али је, нажалост због пандемије, приоритетно било доношење подзаконских аката којима се уређују услови и критеријуми усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди и отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19, а у складу са новим прописима ЕУ.

Током 2020. године израђен је Нацрт уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи и Нацрт уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи). Комисија је у вези са нацртима наведених уредаба спровела јавне консултације у периоду од 29. октобра 2020. године до 10. новембра 2020. године, односно у периоду од 4. новембра 2020. године до 11. новембра 2020. године. Наиме, Комисија је на својој интернет презентацији објавила нацрте уредаба и позвала стручну јавност и све заинтересоване грађане да доставе своје коментаре, предлоге и сугестије, а ради изналажења бољих решења и ефикасније примене правила о контроли државне помоћи.

Након обављених консултација, Комисија је дана 5. јануара 2021. године, у складу са чланом 36. став 2. Пословника Владе („Службени гласник РС”, бр. 61/06 – пречишћен текст, 69/08, 88/09, 33/10, 69/10, 20/11, 37/11, 30/13, 76/14 и 8/19 - др. уредба), доставила Нацрт уредбе о условима и критеријумима усклађености регионалне државне помоћи и Нацрт уредбе о правилима и условима за доделу помоћи мале вредности (*de minimis* помоћи), са образложењима и табелама усклађености, Министарству финансија, ради предлагања тих аката Влади на разматрање и одлучивање.

У плану је да се наведена акта усвоје до краја првог квартала 2021. године.

Комисија је 2020. године започела израду и Нацрта уредбе о условима и критеријумима усклађености хоризонталне државне помоћи, Нацрта уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у сектору заштите животне средине и енергетике, Нацрта уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи за санацију и реструктурирање, Нацрта уредбе о условима усклађености државне помоћи у сектору културе и информисања, Нацрта уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у облику накнаде за обављање услуге од општег економског интереса, Нацрта уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи у сектору саобраћаја, Нацрта уредбе о садржини и облику пријаве државне помоћи, као и нацрте подзаконских аката Комисије о облику и садржини иницијативе за покретање поступка накнадне контроле и о облику и садржини годишњег извештаја о додели државне помоћи.

Наведена акта су планирана за доношење у првој половини 2021. године, као и даља израда и доношење свих неопходних подзаконских аката ради потпуне примене Закона о контроли државне помоћи.

6. ИЗВЕШТАЈ О НАПРЕТКУ И ССП

Последњи Извештај Европске комисије о напретку Републике Србије објављен је 6. октобра 2020. године под називом Радни документ Комисије, Република Србија Извештај за 2020. годину који прати Саопштење Комисије упућено Европском парламенту, Савету, Европском економском и социјалном комитету и Комитету региона, Саопштење о политици проширења ЕУ за 2020. годину (у даљем тексту: Извештај ЕК).

У Извештају ЕК је констатовано да је Србија умерено припремљена на подручју политике у области конкуренције, остваривањем доброг напретка у усклађивању прописа који се тичу правила за додељивање државне помоћи усвајањем новог Закона о контроли државне помоћи, као и јачањем оперативне независности Комисије, а да су прошлогодишње препоруке делимично спроведене. Европска комисија је указала на неопходност додатног усклађивања, посебно у погледу подзаконских аката неопходних за спровођење закона, као и на околност да су људски капацитети Комисије и даље недовољни са само петоро стално запослених у њеној Стучној служби. Међутим, афирмативна реакција је забележена у погледу већег буџета нове Комисије, захваљујући ком ће бити могуће запошљавање додатних људи у Стучној служби. Истовремено, указано је на напредак у погледу испуњавања својих обавеза на основу члана 73. став 5. ССП у погледу пружања информација Европској комисији о појединачним одлукама у којима се додељују значајни износи државне помоћи.

Позитивно је оцењена могућност коју је ново законско решење поставило, у погледу надлежности Комисије да предлаже законска и подзаконска акта преко надлежног органа, односно Министарства финансија, као и да сама усваја одређена подзаконска акта.

Европска комисија је констатовала да је број одлука Комисије у претходној контроли значајно порастао у односу на претходни извештајни период, што је позитивно али да није донета ниједна одлука којом се државна помоћ оцењује као неусклађена, нити одлука о повраћају државне помоћи, док је само у једном случају је усвојена условна одлука, а број одлука на које су поднете жалбе остао је на ниском нивоу.

Такође, истакнута је неопходност усклађивања фискалних шема, нарочито одредби садржаним у Закону о порезу на добит правних лица, Закону о порезу на доходак грађана и Закону о слободним зонама, које се налазе у надлежности Министарства финансија. Наглашено је да је потребно да се прати спровођење правила о државној помоћи у међувладиним споразумима који су закључени са трећим земљама, а да би активности на промовисању државне помоћи требало наставити и интензивирати.

Имајући у виду наведено, очекивања Европске комисије су да, у области државне помоћи, у наредној години, Србија нарочито предузме додатне кораке за усклађивање постојећих шема државне помоћи, пре свега фискалне шеме, са правним тековинама Европске уније, као и да оствари солидне резултате у примени Закона о контроли државне помоћи, односно да усвоји подзаконске акте који су неопходно за правилно спровођење Закона.

7. РАД КОМИСИЈЕ ЗА ВРЕМЕ ЕПИДЕМИЈЕ ЗАРАЗНЕ БОЛЕСТИ COVID-19

Светска здравствена организација прогласила је 11. марта 2020. године пандемију заразне болести COVID-19, што је предствљало основ да све државе активирају своје националне механизме за реаговање у датим околностима. С тим у вези у Републици Србији је 15. марта 2020. године проглашено ванредно стање, а 19. марта 2020. године на основу члана 6. став 2. Закона о заштити становништва од заразних болести донета је Наредба о проглашењу епидемије заразне болести COVID-19 за територију Републике Србије. Током ванредног стања, али и након његовог укидања 6. маја 2020. године уследио је низ мера које су усмерене на спречавање ширења заразе међу становништвом, а које утичу и на економску активност.

По својој природи пандемија је ванредна ситуација (ванредна околност, виша сила) која се није могла предвидети, па тако ни последице ове пандемије на учеснике на тржишту. Наиме, услови пословања у току пандемије битно се разликују од услова у којима тржиште нормално функционише. Директна последица пандемије огледа се у поремећају у снабдевању, смањењу потражње за свим робама и услугама, смањењу инвестиција. У овим ванредним околностима које су узроковане пандемијом учесници на тржишту могу се суочити са смањеном ликвидношћу. Солвентни и нешто мање солвентни учесници на тржишту могли би се суочити са изненадним мањком или чак недоступности ликвидних средстава, при чему су микро, мала и средња предузећа као и предузетници посебно изложена ризику. Наведена околност би краткорочно и средњорочно могла озбиљно утицати на економију бројних здравих учесника на тржишту и на њихове запослене, уз дугорочне последице по њихов опстанак.

С тим у вези, Комисија је благовремено реаговала и већ је 17. марта 2020. године, у складу са Комуникацијом Европске комисије према Европском парламенту, Европском Савету, Савету, Европској централној банци, Европској инвестиционој банци и Еурогрупи – Координисани економски одговор поводом избијања COVID-19 (2020), донела Обавештење о примени правила за доделу државне помоћи у вези са новонасталим околностима - COVID-19 које, на ближи начин описује примену члана 5. Закона о контроли државне помоћи¹¹.

Након тога, Комисија је одмах приступила изради одговарајућих прописа којима се преносе правила привременог оквира ЕУ за доделу државне помоћи у условима пандемије. Наиме, све мере помоћи и подршке привреди током 2020. године представљају државну помоћ која у редовним околностима се не би сматрала усклађеном и дозвољеном. Правовременим преузимањем правила ЕУ кроз одговарајућа подзаконска акта која је Комисија сачинила, а Влада усвојила омогућено је да се сва помоћ која је током пандемије дата привреди и грађанима представља дозвољену и усклађену државну помоћ у складу са правом ЕУ.

Комисија је израдила два подзаконска акта, које је Влада усвојила, а који се односе на привремени оквир државне помоћи у вези са пандемијом, и то:

1. Уредбу о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести Covid-19 („Службени гласник РС“, број, 54/20) и
2. Уредбу о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести Covid-19 („Службени гласник РС“, број 54/20).

Наведени акти су донети већ 10. априла 2020. године, у складу са Привременим оквиром за мере државне помоћи у сврху подршке привреди с обзиром на тренутну пандемију COVID – 19 (Communication from the Commission temporary framework for state aid measures to support the economy in the current COVID-19 outbreak) који је Европска комисија донела 9. марта 2020. године и допунила 3. априла 2020. године.

Привремени оквир ЕК је допуњен још у три наврата 8. маја, 29. јуна, односно 13. октобра 2020. године. С тим у вези, Комисија је, ради даље хармонизације домаћих прописа са правним тековинама Европске уније које се тичу услова и критеријума усклађености државне помоћи у привременим околностима насталим због епидемије заразне болести COVID-19, израдила предлоге

1. Уредбе о изменама и допунама Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19,
2. Уредбе о измени Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19 и

¹¹ Помоћ која је социјалног карактера, намењена потрошачима без дискриминације у односу на порекло робе, односно производа, који чине конкретну помоћ, односно која се додељује ради отклањања штете проузроковане природним непогодама или у другим ванредним ситуацијама у складу са законом којим се уређује смањење ризика од катастрофа и управљање ванредним ситуацијама, је увек усклађена помоћ.

3. Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи кроз докапитализацију учесника на тржишту ради отклањања поремећаја у привреди проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19.

Наведене уредбе је усвојила Влада Републике Србије на седници одржаној 22. октобра 2020. године, а објављене су у „Службеном гласнику Републике Србије“, број 126/20 дана 23. октобра 2020. године. На напред описан начин, Комисија је додатно ускладила правила за доделу државне помоћи у Републици Србији са Привременим оквиром за мере државне помоћи у сврху подршке привреди с обзиром на тренутну пандемију COVID – 19 (Communication from the Commission temporary framework for state aid measures to support the economy in the current COVID-19 outbreak).

Поступајући по наведеним уредбама, Комисија је у току 2020. године донела низ одлука. Даваоци државне помоће по наведеним уредбама у 2020. години били су Министарство финансија, Министарство привреде, Министарство трговине, туризма и телекомуникација, Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре и Град Нови Сад. Поступање по захтевима за давање мишљења као и по пријавама државне помоћи у вези са епидемијом је био приоритет Комисије. С тим у вези, Комисија је у 2020. години у најкраћем року оценила усклађеност аката којима се додељује државна помоћ као подршка привреди у условима епидемије и донела укупно 12 аката која су објављена на интернет презентацији Комисије. Наиме, Комисије је донела 6 мишљења и обавештења о усклађености прописа и 6 решења и то:

- Обавештење о обавези усклађивања Уредбе о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреди за ублажавање последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 са Законом о контроли државне помоћи бр. 110-00-00017/2020-01/2 од 15. маја 2020. године

Наведеним обавештењем Комисија је анализирао Уредбу о утврђивању гарантне шеме као мера подршке привреди за ублажавање последица пандемије заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2. Наиме, Гарантном шемом су прописани услови и критеријуми под којима Република Србија преузима обавезу да као гарант измири потраживања банака настала по основу одобрених кредита од стране банака за финансирање ликвидности и обртних средстава за кредитирање привреде са циљем ублажавања негативних економских и финансијских последица пандемије болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2. Анализирајући усклађеност услова и критеријума предвиђених Гарантном шемом у односу на правила прописана Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19, а нарочито рачност и износ кредита, проценат покривености кредита гаранцијом, обрачун премије као и потенцијалне кориснике, Комисија је оценила да је државна помоћ која се додељује у складу са Гарантном шемом усклађена.

- Обавештење о обавези усклађивања Уредба о утврђивању Програма финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 са Законом о контроли државне помоћи бр. 401-00-00045/2020-01 од 15. маја 2020. године

Наведеним обавештењем Комисија је оценила усклађеност Уредбе о утврђивању Програма финансијске подршке привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у отежаним економским условима услед пандемије COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 са Законом о контроли државне помоћи. Министарство привреде је доставило Комисији пријаву државне помоћи, с обзиром да програм утврђен наведеном уредбом представља основ за доделу државне помоћи. Наиме, програмом су прописани услови за доделу кредитних средстава привредним субјектима за одржавање ликвидности и обртна средства у циљу очувања стабилности финансијског и привредног система Републике Србије у условима потенцијалних ризика изазваних здравственом ситуацијом ванредним стањем, због опасности од ширења заразне биолести COVID-19. Наведена мера представља државну помоћ, имајући у виду да су средства за реализацију програма, у износу од 24.000.000.000,00 динара обезбеђена у буџету Републике Србије и да меру реализује Фонд за развој Републике Србије кроз кредите са повољнијом каматном стопом од тржишне. Разматрајући услове и критеријуме прописане програмом, Комисија је утврдила да је државна помоћ која се додељује путем предметног програма усклађена са правилима за доделу државне помоћи, односно са Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести Covid-19 („Службени гласник РС“, број 54/20).

- Обавештење о обавези усклађивања Уредбе о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 са Законом о контроли државне помоћи бр. 110-00-00016/2020-01/2 од 28. маја 2020. године

Кроз наведено обавештење Комисија је, са аспекта прописа о контроли државне помоћи, анализирала Уредбу о фискалним погодностима и директним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 са Законом о контроли државне помоћи. Наведеним прописом одређене су фискалне погодности у виду одлагања доспелости за плаћање одређених јавних прихода, директних давања, ослобођења од пореза на додату вредност и исплата једнократне новчане помоћи грађанима. Комисија је оценила да фискалне погодности у виду директних давања и исплате једнократне новчане помоћи грађанима не представљају државну помоћ, док мера ослобађања од плаћања пореза на додату вредност и мера директног давања привредним субјектима представља државну помоћ. С тим у вези, Комисија је оцењивала усклађеност услова и критеријума предвиђених мера у односу на правила постављеним Уредбом о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне

болести COVID-19 („Службени гласник РС”, број 54/20). Том приликом, нарочита пажња је посвећена усклађености са правилима за доделу државне помоћи за ликвидност учесника на тржишту: 1) у облику субвенција за плате запослених ради избегавања отпуштања током епидемије заразне болести COVID-19 и 2) у облику одлагања плаћања пореза и/или доприноса за социјално осигурање приликом чега је утврђено да је државна помоћ која се додељује кроз директна давања и ослобађања од плаћања ПДВ-а усклађена са правилима у области државне помоћи.

Мишљење на Предлог закључка којим Влада усваја нови план мера за подршку привреди, а у вези са економским последицама насталим услед епидемије заразне болести COVID-19. Наведеним мишљењем Комисија је оценила Предлог закључка којим Влада усваја нови план мера за подршку привреди, а у вези са економским последицама насталим услед епидемије заразне болести COVID-19. Подносилац пријаве државне помоћи, односно Министарство финансија је у разлоге за доданошење новог пакета мера навео подршку привредним субјектима у приватном сектору, имајући у виду да се мерама из Уредбе о фискалним погодностима и дерктним давањима привредним субјектима у приватном сектору и новчаној помоћи грађанима у циљу ублажавања економских последица насталих услед болести COVID-19 постигло да се у највећој могућој мери смањи могућност отпуштања запослених у приватном сектору. Анализирајући достављени материјал, Комисија је оценила да су мере државне помоћи које се реализују кроз наведени прелог закључка усклађене са правилима за доделу државне помоћи.

- Решење којим се утврђује постојање државне помоћи која се додељује за подршку раду хотелске индустрије Републике Србије због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, бр. 401-00-00077/2020-01/3 од 26. августа 2020. године

Министарство трговине, туризма и телекомуникација је Комисији доставило пријаву државне помоћи са општом образцем и Предлогом закључка којим се усваја предлог програма распореда и коришћења субвенција за подршку раду хотелске индустрије Србије због потекоћа у пословању проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2. Најпре, као давалац државне помоћи препознато је Министарство трговине, туризма и телекомуникација, а као корисници државне помоћи препознати су привредни субјекти који су носиоци решења о категоризацији или подносилац захтева за категоризацију који је упућен надлежном министарству закључно са 1. септембром 2020. године, за хотел који се налази на подручју јединица локалне самоуправе са списка који је саставни део предметног предлога програма. Комисија је, анализирајући достављени материјал, утврдила да средства (у укупном износу од 1.460.000.000,00 динара) која се додељују кроз наведени програм представљају државну помоћ, с обзиром да се иста додељују из буџета Републике Србије, да постоји селективност и могу утицати на трговину са земљама чланицама ЕУ. Разматрајући услове и критеријуме прописане програмом, Комисија је утврдила да је државна помоћ усклађена.

- Мишљење на предлог уредбе о утврђивању Програма распореда коришћења субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2 број 110-00-00031/2020-01/2 од 4. децембра 2020. године

Наиме, кроз наведено мишљење Комисија је оценила усклађеност наведеног прописа, са аспекта правила за доделу државне помоћи. Предмет Програма се састоји у прописивању критеријума којим се утврђује распоред и коришћење субвенција за подршку раду угоститељске и туристичке привреде због потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2. Односно, Програмом се прописују услови за доделу државне помоћи привредним субјектима за одржавање ликвидности кроз доделу доделу субвенција за плате запослених. Средства за реализацију Програма обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2020. годину у износу од 1.980.000.000,00 динара. Да би привредни субјект остварио право на бесповратна средства, потребно је да је код Агенције за привредне регистре као претежну делатност регистровао неку од следећих делатности: 5610 - делатности ресторана и покретних угоститељских објеката; 5621- кетеринг; 5629 - остале услуге припремања и послуживања хране; 5630 - услуге припремања и услуживања пића; 5510 – хотели и сличан смештај; 5520 – одмаралишта и слични објекти за краћи боравак; 5530 – делатности кампова, ауто-кампова и кампова за туристичке приколице; 5590 – остали смештај; 7911 - делатност путничких агенција; 7912 - делатност тур-оператора; 7990 - остале услуге резервације и делатности повезане са њима; 7711 - изнајмљивање и лизинг аутомобила и лаких моторних возила. Анализирајући достављени материјал Комисија је утврдила да мера прописана предметним програмом представља државну помоћ. Такође, утврђено је да је државна помоћ у предметном случају усклађена.

Поред напред наведених шема државне помоћи, Комисија је у 2020. години размтрала и усклађеност доделе индивидуалне државне помоћи на основу Уредба о условима и критеријумима усклађености државне помоћи кроз докапитализацију учесника на тржишту ради отклањања поремећаја у привреди проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19, Уредба о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID-19 и Уредба о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID – 19.

Комисија је приликом разматрања индивидуалне државне помоћи која се додељује за отклањање штетних последица проузрокованих епидемијом заразне болести COVID – 19 упоређивала укупне приходе и расходе корисника у периоду пословања који погођен епидемијом као и у референтом периоду претходне године. Наиме, Комисија је, како би утврдила тачан износ стварног губитка у периоду пословања који је погођен пандемијом заразне болести, примњивала формулу (УП2019-УП2020)-(УР2019-УР2020). Наведена формула осликава праксу ЕУ, односно у потпуности је у складу са праксом поступања Европске комисије приликом доношења одлуке о усклађености индивидуална државне помоћи.

- Индивидуална државна помоћ на основу Уредбе о условима и критеријумима усклађености државне помоћи ради отклањања озбиљног поремећаја у привреди проузрокованог епидемијом заразне болести COVID-19 („Службени гласник РС“, бр. 54/20 и 126/20)

Комисија је донела пет решења којима се утврђује постојање и усклађеност државне помоћи која се додељује ради економског опоравка од штете настале услед потешкоћа у пословању проузрокованих епидемијом болести COVID-19 Јавном предузећу „Спортски и пословни центар Војводина“, Нови Сад, у износу од 112.000.000,00 динараи , Јавном градском саобраћајном предузећу „Нови Сад“ са седиштем у Новом Саду, улица Футошки пут, у износу од 500.000.000,00 динара и Јавном комуналном предузећу „Паркинг сервис“ Нови Сад, у износу од 30.000.000,00 динара. У свим случајевима давалац државне помоћи је био Град Нови Сад.

Комисија је износ штете, односно стварног губитка поменутих предузећа насталог као последица епидемије заразне болести COVID-19 рачунала према формули коју у пракси користи и Европска комисија¹²:

$$(УП2019 - УП2020) - (УР2019 - УР2020) = \text{износ штете},$$

где је УП - укупни приход, а УР - укупни расход.

8. ОСТАЛЕ АКТИВНОСТИ

8.1. Сарадња са другим органима

Комисија је у току 2020. године била ангажована на пословима у вези са усаглашавањем Споразума о ваздушном саобраћају између Владе Републике Србије и Владе Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске (у даљем тексту: Споразум) и Уговора о Енергетској заједници.

Горе наведени Споразум представља део сета преговора који се воде са Владом Уједињеног Краљевства Велике Британије и Северне Ирске након иступања Уједињеног Краљевства из Европске уније. У циљу несметаног обављања авио саобраћаја након иступања Уједињеног Краљевства из Европске уније повели су се преговори око новог Споразума. У том смислу су се повели разговори између осталог и у делу Споразума који се односи на заштиту конкуренције, односно на контролу државне помоћи.

У погледу измена и допуна Уговора о оснивању Енергетске заједнице, Комисија је активно сарађивала са Министарством рударства и енергетике. Преговори око измена и допуна наведеног уговора трају од 2016. године. Током преговора Комисија је у складу са својим надлежностима давала коментаре и указивала на недостатке појединих предложених измена и допуна чланова Уговора којима се дефинише поступање Енергетске заједнице и држава потписница Уговора у случајевима који се тичу доделе

¹² Одлуке Европске комисије SA.57178 Romania – COVID-19 - Aid to Timișoara Airport и SA.57643 COVID-19: Aid to companies active in international maritime passenger transport.

државне помоћи. Тако је у и току 2020. године, Комисија давала коментаре на достављене измене и допуне.

Сходно томе Комисија је у последњем изјашењу у децембру 2020. године, које је претходило 18. Састанку Министарског савета Енергетске заједнице, истакла коментаре који се односе на одредбу члана 103. постојећег Уговора о оснивању ЕнЗ, којим је прецизирано да наведени уговор неће утицати на било коју обавезу преузету на основу Споразума ЕЗ и њене државе чланице са једне стране и РС као друге уговорне стране, нити на било коју обавезу која је преузета у контексту преговора о придруживању ЕУ.

У погледу сарадње са регулаторним телима, другим државним органима и организацијама, факултетима и цивилним сектором, али и у погледу учешћа представника Комисије на другим конференцијама, семинарима и округлим столовима, остварене међународне сарадње, активности на подизању свести о значају контроле државне помоћи и сарадње са медијима Комисија у току 2020. године не бележи значајне активности. Организацију побројаних активности свакако је омела епидемиолошка ситуација, односно ограничења уведена услед избијања епидемије заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS-CoV-2, како на домаћем пољу сарадње тако и на међународном.

Такође, Комисија је уступила кредитни калкулатор, израђен у оквиру ИПА пројекта, Министарству привреде, односно Фонду за развој, како би олакшала рад даваоцу који доминантно користи давање кредита по повољнијим условима од тржишних као инструмент доделе државне помоћи.

8.2. Информације од јавног значаја

Комисија омогућава приступ свим информацијама које су настале у раду или у вези са радом овог органа и које се налазе у њеном поседу, уз одређена ограничења која произилазе из Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја.

Комисија је, поступајући по одредбама Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја значаја („Службени гласник” РС, бр. 120/04, 54/07, 104/09 и 36/10), усвојила и објавила на својој интернет презентацији Информатор о раду, који се ажурира на месечном нивоу.

Комисији је у току 2020. године поднето укупно пет захтева за приступ информацијама од јавног значаја, од чега је један поступак и даље у току, три се односе на информације о којима Комисија нема сазнања и један захтев је поднет за приступ информацијама које су јавно доступне на интернет презентацији Комисије. Од наведених пет захтева два су поднела физичка лица (грађани), а три су поднела удружења грађана и невладине организације.

У току 2020. године није поднета ниједна жалба против одлука Комисије у вези са слободним приступом информацијама од јавног значаја и није било наплаћених накнада за остваривање права на приступ информацијама од јавног значаја.

8.3. Интернет страница Комисије

У складу са Законом о контроли државне помоћи Комисија на својој интернет страници објављује одлуке које доноси у поступку контроле државне помоћи, годишњи извештај о додељеној државној помоћи у Републици Србији након усвајања Владе Републике Србије, Информатор о раду, као и друге податке у складу са Законом.

Поштујући начело транспарентности у раду Комисија је и у овој извештајној години наставила са раније успостављеном праксом али и законском обавезом објављива свих релевантних докумената на званичној интернет страни Комисије (www.kkdp.gov.rs).

За сада су објаве доступне само на српском језику.

Интернет страница Комисије пружа заинтересованој јавности све одлуке донете у претходном или накнадном поступку контроле државне помоћи. Поред тога доступни су извештаји о додељеној државној помоћи од 2006. године.

Комисија има обавезу да објављује и референтну и дисконтну каматну стопу које се користе приликом доделе државне помоћи.

У циљу што бољег обавештавања јавности али и даваоца државне помоћи Комисија израђује по потреби и објављује на својој интернет презентацији различита објашњења, упутства и одговоре на најчешћа питања. Такође, у делу актуелности обавештава заинтересовану јавност о актуелним дешавањима али и о распореду јавних позива за учешће јавности у процесу консултација у вези са изменама и допунама прописа који су у надлежности Комисије. У складу са наведеним Комисија је у току 2020. године истакла на својој интернет презентацији два јавна позива за учешће јавности у процесу консултације у вези са нацртима уредби о помоћи мале вредности и регионалној државној помоћи.

У току је израда нове интернет странице, која ће бити заснована на платформи олакшаног приступа и боље прегледности.

9. ЗАКЉУЧАК

У првој години рада и поступања у складу са новим Законом успостављен је правни и институционални оквир неопходан за несметано функционисање и рад. С тим у вези донета су сва неопходна акта, који се односе на унутрашњу организацију.

Током 2020. године одржано је укупно 43 седнице Савета Комисије на којима је донето 53 акта којима се оцењује усклађеност државне помоћи на контролу државне помоћи у Републици Србији, од чега су 39 решења којим се утврђује постајање државне помоћи и оцењује усклађеност, десет мишљења о усклађености прописа и четири обавештења о обавези усклађивања са Законом о контроли државне помоћи. Поред одлука Савета Комисије на седницама, овлашћења службена лица Комисије у поступцима донела су десет закључака којима се налаже допуна документације као и 7 захтева за допуну документације. У току 2020. године путем електронске поште пристигло је и 72 упита на која су лица запослена у Стручној служби одговорила. Поред наведеног, одговорено

је и на 5 захтева за приступ информацијама од јавног значаја, донето је 1 обавештење о поднетој иницијативи, а такође одговорено је и на 22 захтева мишљењима или додатним појашњењима пристиглих на адресу Комисије. Битно је напоменути да је благовремено одлучено по свим потпуним пријавама државне помоћи поднетим у 2020. години.

У сарадњи са носиоцима пројектних активности, значајне активности на изради стручне основе за израду подзаконских аката из области државне помоћи, који подразумевају усаглашавање правила у области државне помоћи са ЕУ прописима. У току 2021. године очекује се усвајање тих аката, с обзиром да због епидемије заразне болести COVID-19 изазване вирусом SARS COV 2, Комисија није радила у пуном капацитету, што представља један од разлога за недоношење подзаконских аката у 2020. години.

Епидемија заразне болести COVID-19 у 2020. години се одразила и на остале сегменте рада и то на реализацију буџета, немогућност попуњавања кадровских капацитета и проналажење адекватног пословног простора. Планирано је да у 2021. години буде пронађен простор за рад који ће одговорати потребама Комисије, и чиме ће се стећи услови за запошљавање у пуном капацитету, што ће се одразити на бољу реализацију буџета и већу ефикасност у раду. Такође, с обзиром да се очекује велики степен имунизације у Републици Србији, Комисија очекује да ће у 2021. години моћи да реализује очекивана службена путовања и обуке запослених у земљи и иностранству, што ће утицати како на реализацију буџета, тако и на квалитетнији рад запослених. Најзад, додатним запошљавањем створиће се и услови за превазилажење проблема везаних за недовољне кадровске капацитете.

Потребно је истаћи да је Комисија у условима епидемије заразне болести COVID-19 правовремено реаговала и да је доношењем сета уредби, односно преношењем Привременог оквира за мере државне помоћи у сврху подршке привреди с обзиром на тренутну пандемију COVID-19 (Communication from the Commission temporary framework for state aid measures to support the economy in the current COVID-19 outbreak), створила правни оквир за помоћ привреди, односно за доделу државне помоћи у условима епидемије у Републици Србији.

На крају, као проблем у раду, Комисија је препознала да генерално у Републици Србији не постоји довољан степен познавања прописа из области државне помоћи, па с тим у вези, у 2021. години планиран је наставак рада и активности на подизању свести о значају контроле државне помоћи код даваоца државне помоћи и учесника на тржишту.